

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitóléc sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, február 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: Aradvármegye és a szocializmus.**
- Aradmegye és a kormány.**
- Egyrői-másról.** Irta: Lux Terka.
- As aradi árvaház.**
- Krivány alkassztásának fedezése.**
- As aradi községbíró-választás.**
- A japánok szárazföldi győzelme.**
- Petició és bűnpör.**
- As aradmegyei zendülések.**
- Unitárius istentisztelet Aradon.**
- A Dungsersky-kártyaaffér.**
- A szegény tanuló kálja.**
- Csonthos Mihály szökni akar.**
- Regény-Osarnok: As Antikrisztus esodái.**
- Irta: Lagerlöf Zelma.

Aradvármegye és a szocializmus.

Arad, február 13.

Aradvármegye mai rendkívüli közgyűlésén frappáns képet nyertek az egybesereglett bizottsági tagok a vármegyében dúló szocialista forrongások okairól, s különösen azok hatásairól. Élénk szócsatározások világították meg egy új oldalról az aradmegyei szocializmust, a mely eredetét és következményeit tekintve szinte szokatlan a maga nemében. Azok, a kik azt hitték, hogy a szocializmus az alacsony intelligenciájú románságot valamelyest talán mégis közelebb hozza a kultúra ösvényei felé, s hogy az új eszmék termékenyítőleg hatnak az irredenta eszmékkel telített agyakra, azok alaposan csalódtak. Ezt a csalódást azok, akik jóakaró figyelemmel kísérték eleinte a szocializmus térfoglalását, *Dálnoki-Nagy*

Lajos alispánnak a mai közgyűlésen elmondott beszédéből kiolvashatták, hogy a szocializmus nem épített, hanem rombolt, s a munkakerülésbe kergette a népet.

A talpasi zendülés kapcsán került szóba a mai közgyűlésen ez a jelenség. A megyei közgyűlés ellenzéke, a románság, a talpasi zendülés kapcsán jónak látta a baj eredetét a közigazgatás nembánomságára vezetni vissza. *Szucsú János*, a ki a mai közgyűlésen fáradhatatlan obstuktornak bizonyult, már az állambölcsészet terrénjára csuszott át, amikor azt igyekezett bizonyítani, hogy a szocialista forrongásoknak nem katonasággal, hanem kenyérrel kell véget vetni. Evvel vádolta egyben a megye vezetőségét, hogy a nép elégtelenségének okául szolgáló nyomort nem igyekezett enyhíteni, s így belekényszerítette a népet a szocializmus karjaiba.

Nachtnébel Ödön azonban *Szucsú*-t a saját érveivel verte le, mikor a csongrád-megyei szocializmusra hivatkozva, megemlítette, hogy *Vadnay Andor*, a volt csongrádi főispán annyira alaposan ismerte a szociális kérdést, hogy tanulmányait röpirat alakjában is nyilvánosságra hozta. A teória azonban nem szüntette meg a szocializmust, hanem megszűnt akkor, amikor *Vadnay Andor* a szegedi ezred három zászlóalját bevezényeltette Csongrádba.

Ami pedig *Szucsúnak* a közigazgatás ellen felhozott vádját illeti, arra, mint

legilletékesebb tényező, maga *Dálnoki-Nagy Lajos* alispán felelt meg, s értékes beszédben cáfolta meg a vádat.

Az alispán beszéde elején kiterjeszkedett a szocialista mozgalmak tüneteire, s indokolta, hogy mért tartotta szükségesnek a katonaság kirendelését. Amit pedig ezután mondott, azt szószerint ideiktatjuk, mert lényegesen hozzájárult a kérdés tisztázásához:

— Azt a jogot, — mondotta az alispán, — mely magát a törvényen túléve, ma a felsőbbség, holnap a tulajdon, majd az egyéni szabadság és a vallás ellen támad fel, azt nem ismerem. Tiszteletben tartom a kort és a tapasztalatot, és köszönöm azokat a tanácsokat, a melyeket az imént kaptam. Egyet azonban szükségesnek tartok ezen tanácsokkal szemben is megjegyezni: Elmondhatom, hogy évtizedek óta annyi nem történt nálunk a szegény nép érdekében, mint most az utóbbi évek alatt.

Az inséges vidékeken ingyen vetőmagvakat osztottunk ki, ugyanott, a hol ennek szüksége mutatkozott, olcsó kukoricát adtunk, a szőlőtermelő vidékeken a szegény termelőket ingyenes szállóltványokkal láttuk el, több mint ötvenezer korona értékű tenyészállatnak a beszerzését közvetítettük a kormánynál, a vármegyei szegény alapot megnöveltük, községi munkássegély alapokat, járási menedékházat létesítettünk stb. Amikor pedig a nyáron arról értesültem, hogy egyes községekben nagy a nyomor, a szó és

A hétről.

Dal a sárga sárkányéagról.

Az isten állatkertje nagy,
És milyen tarka-barka!
Van benne halvány-zöld majom
És rózsaszínű szarka.
Van barna busa-szökető
És kék foltos-nyakorján,
Sokat lát, aki széttéknit
Az állatoknak sorján.
De egyet nem, — s aligha volt
Az özönvizi bárkán:
Ó Géza, Géza, Géza, mondd:
Milyen a sárga sárkány?

Avarfy Géza — legnagyobb
Minden Gézák közöttte, —
Pár napja e titokzatos
Fogalmat kísértette.
Hogy védte rendületlenül
A motorosa sorsát:
Hogy arra nem jegyezni részt
Puhult agyu botorság.
S ki ezzel nincs egy nézetem,
Legyen bár a tatár kán:

Olyan — a Géza mondta úgy:
Akár a sárga sárkány.

Talán a sárga tengeren
Vagyon-e sárga átok,
A hol egymáson résre rést
Útnak ágyuk s naszádok.
A sárga sárkány az orosz;
Uj földre éhes béle,
És Japán a János vitéz,
Ki kész megvinni véle.
Egy torpedó egy-egy fejét
Levágja, — s kész is már tán,
Ó Géza, Géza, Géza, mondd:
Ez az a sárga sárkány?

Vagy tán e sárga micsoda
A boltosoknak réme,
Az egyik feje: Rubinek,
A másik meg: a Laehne.
Mely palotában vesz s ad el
Mind, a mi jó, s mi drága,
S adót fizetni nem akar,
Mert ez a kiváltsága.
S a melynek azt mondá Mülek:
„Ön téved, kis agrárkám...?”
Ó Géza, Géza, Géza, mondd:
Ez az a sárga sárkány?

Vagy a vízművet illeti
Ez a cím és e jelleg,
Mert ilyen színű vizet ad
Oly drága taksa mellett,
Szét terpeszti cső-karmait,
Szívja a város vérit,
S hatását csak az alkohol-
Ellenesek dicsérik.
Mivel, a mi a bor joga:
A viz ne folyjék sárgán,
Ó Géza, Géza, Géza, mondd:
Ez az a sárga sárkány?

S hogy visszanezzek egy kicsit
E szörnyen sárga hétre,
A delegációba sok
Ábránd került jobblétre.
Mig Pitreich himes bókjait
A magyar törzsre ontja,
Tizes programnak nem marad
Épen egyetlen pontja.
Magyar vezényszót, lobogót,
S ki egyebet is várt tán:
— Hum-ham! — elnyelte Bécsben a
Fekete-sárga sárkány!

Forgács.

toll hatalmával a kormánynál nagyobb mennyiségű inségmunkát jártunk ki.

És a mikor egyizben kimentem, hogy személyesen meggyőződjem a munka folyásáról, egy helyen mintegy kétszáz főnyi tömeget találtam. Ezek az emberek inség munkások voltak, s pipázva, összetett kezekkel ültek az utszéi árokban, megkérdeztem tőlük, hogy mért nem dolgoznak, hiszen hatvan krajcár napszámot kapnak, annyit, a mennyi az általános viszonyoknak megfelel.

Erre azt a választ nyertem, hogy ők addig hozzá sem fognak a munkához, amíg ingyen talicskát, ásót és kapát nem kapnak. Én rögtön telefonáltam az árvízmentesítő társulatnak talicskáért s magam mentem be a közeli faluba, a honnan ásókat és kapákat hoztam az embereknek. Amikor mint ember és mint hivatalnok kötelességemnek eleget téve, kocsira ültem, hátul, az inségmunkások tömegéből sűrű gunyakacaj ütötte meg a fületem, és egy román hang ezt kiáltotta utánam: „Fordulj fel.”

Ezóta az a hang mindig a fülemben cseng, valahányszor — az Isten mentsen meg tőle — inségmunkáról hallok.

Lefegyverezve hallgatott el a vádakat szóró román ellenzék ez előtt a szomorú felfedezés előtt. Vadnay Andornak könnyebb lehetett volna a helyzete, mert magyarul magyarokhoz szólhatott. Pedig a problémát kenyérrel ő sem tudta megfejtetni. Mit tegyen tehát Arad megye alispánja, akinek egy nemzetiségi agitátorok által félrevezetett néphez kell a magyar állam nevében beszélnie. Annak az államnak a nevében, a melyet meggyűlölni a talpasiak és a seprősiak Szucsú Jánostól és társaitól tanultak meg... Hogyan kínáljanak ennek a népnek kenyeret, a mikor az a kínálást nem érti meg?

Ez egy újabb probléma, melyet Szucsú János sem tud megfejtetni.

Arad megye és a kormány.

(A megye bizalmi nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Aradvármegye az összetorlódtott közigazgatási anyag elintézésé céljából ma délelőtti kilenc órákor rendkívüli közgyűlés tartott, amely belenyúlt a délutáni órákba is. Mindjárt a közgyűlés elején élénk érdeklődést keltett az, hogyan üdvözöljék Tisza István gróf kormányát; egyszerűen tudomásul vegyék-e a kinevezéseket vagy meleg hangú bizalmi nyilatkozatot küldjenek a kormánynak? A közgyűlés, mely nem szükködött zajos jelenetekben, az állandó választmány által előterjesztett javaslatot fogadta el s ennek értelmében a kormányt *bizalommal* fogja üdvözölni. A vita keretében a románok s az ellenzéki Lázár Zoárd dr. hevesen kikeltek az állandó választmány javaslata ellen s nagy politikai vitát provokáltak, melyet az alábbi tudósításban ismertetünk:

Az ülésen Urbán Iván főispán gyengélkedése miatt Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán elnökölt a ki megnyitván az ülést, okadatolja az összehívás szükségességét.

Schill József főjegyző előterjeszti az állandó választmány javaslatát a kormányralépett miniszterek üdvözlése tárgyában. Az állandó választmánynak erre nevezve az az előterjesztése hogy Tisza István gróf miniszterelnök, Hieronymi Károly, Nyíri Sándor, Berzeviczy Albert és Tallián Béla minisztereket székfoglalásuk alkalmával, mint ez ilyenkor szokásos, üdvözöljék, és fejezze ki a közgyűlés azt, hogy az új kormány működése elé bizalommal néz.

A tárgyhöz először Pop C. István szolt hozzá románul ellenezve, hogy Tiszát, aki szerinte éppen nem bizalmatgerjesztő módon kezdte meg kormányzását, üdvözöljék.

A második szónok Lázár Zoárd dr. volt. Nem tartja helyesnek az állandó választmány javaslatát. A felirati jogot eddig nagy ügyekre tartogatták, és ha már a megye üdvözölő felirattal intézett valakihez, akkor érdemes embert választott e célra. Most azonban ő azt kérdi: kit, és miért üdvözöljünk? Az az ember, aki nem a nemzet bizalma révén jutott kormányra aki a jogos nemzeti követelések megtagadására választatott ki, azt nem lehet öntudatos polgárnak üdvözölni. Ebben a teremben hangzottak el zajos helyeslés között a nemzeti követelmények teljesítése iránti felirati szavai, itt üdvözöltük Széll Kálmánt, mikor a jog, tör-

vény igazság jelszavát röpitette világgá. És most azt üdvözöljük, aki ezt a jelszót megtagadja, és azt hozza helyette, amit atyjának kezéből már egyszer kivettünk az erőszakos politikát. Jellemzi Tisza Kálmánt, és annak a nemzetének ad kifejezést, hogy amilyen az iskola olyan a tanítvány. Nem talál indokokat Tisza István gróf üdvözlésére, és így azt indítványozza, hogy a közgyűlés a kormányralépetést csak egyszerűen vegye tudomásul.

Bánhidly Antal báró: A kormányelnök és a kormány üdvözlése már emberemlékezet óta vivő udvariassági tény, és különösen a törvényhatóságokra nézve, a kik a kormánytól várnak támogatást, egyenesen kötelesség. Az előtte felszólalók véleményeit bírálva, azt látja, hogy ezek nem egy hosszú múlt után alkotott vélemény, hanem praeventív kritikát gyakorolnak a kormány felett. Pedig mindenki tudja, hogy a mostani kormányelnök Magyarországnak legképzettebb, legkomolyabb, legtehetségesebb és legképesebb politikusa. Programbeszédét annak idején általános rokonszenvvel fogadták az országban és ha eddig még nem is volt alkalma ezt beváltani, az nem rajta múlt. Ennél a kérdésnél nem aktuális politikáról van szó, ezt tárgyilagosan kell felfogni. Hiszen, ha nem így fogjuk fel a dolgot, akkor nem lehet kormányelnököt találni, akivel mindenki meg volna elégedve. (Pop-hoz fordulva:) Például mondja meg Pop ur, hogy lehetne-e egy neki tetsző miniszterelnököt találni? (Zajos derűtség.) Ismétli, hogy az üdvözlés alkotmányos és udvariassági tény. Az állandó választmány indítványát ajánlja elfogadásra.

Russu Sírjánú János román beszéde után

Szucsú János dr. azzal az új mondással kezdi beszédét, hogy a vármegyék az ország védőbástyái voltak és jöhet idő, hogy a jövőben is hivatva lesznek megvédeni az országot. De nagy kérdés, hogy módokban lesz-e ez, ha a törvényhatósági bizottság olyan tagokból alakul, akik nem függetlenek. Tisza István egy huron pendül atyjával, Tisza Kálmánnal és a törvényhatóság, mely nagyrészt szolgabírákból és jegyzőkből alakult, szervilizmussal hódol előtte a maga érdekeért. Kérdés, hogy emellett nem felejtene-e el más, nagyobb érdekeket. Ecsenteli a politikai helyzetet, majd áttér a kormány nemzetiségi politikájára. A kormányoknak a nemzetiségi kérdés mindig vessző parapájuk volt és ha tetszést akartak kelteni, akkor ütnek egyet a nemzetiségeken. Ez országos szerencsétlenség, nem üdvös tény, még ha annak látszik is. Hallottak már a románok Tiszától fehér asztal mellett okos szót is, amire ők okosan válaszoltak. Akkor a sovíniszták mind a két felet meggyanúsították, aminek kö-

Tertium quid.

Irta: Rudyard Kipling.

Az Egyik künn dolgozott a helyek közt, ahol vasutat építettek és ahol ő volt munkavezető mérnök, a Másik pedig Simlában maradt, hogy jó asszonyhoz illoen várja haza az urát. Az Egyik azonban ritkán vetődhetett haza, mert messze elnyultak már a sínek, de azért hacsak szerét tehette, sietett az ő szerett jobbik feléhez. Sokat dolgozott, mert sok pénzt akart haza vinni az asszonynak, mert sok kellett neki ruhára, meg ékszerre, meg lakásra. Mindent rakásra hordott neki. A mérnök jó ember volt, szelid, szorgalmas és azt hitte, az ő felesége a legjobb asszony. Igaz, hogy mikor hazament, elfelejtette a sok gondot, munkát, a veszekedést, amiért a lusta kulik nem akartak dolgozni és szidni kellett őket. Az asszony annyit csókkal becézte, hogy szinte belefulladtak. Pedig az nem volt olyan jó asszony, mint ő hitte.

Volt neki egy barátja s ez a Tertium quid. A Harmadik valaki. És ez szórakoztatta az asszonyt, mikor az ura nem volt otthon. És az asszony igen jól érezte magát a Harmadik mellett. Mindig látták őket kilovagolni, a mint a hegyoldalon mentek fölfelé, de tudták azt is, hogy az asszonynak az ura künn dolgozik Lisabunáron és szidja a kulikat. Az asszony meg a barátja mindennap kilovagoltak. Szép szürke ponnya volt a fiatalembernek, ő pedig igen daltás legény volt. Az nem igen bántotta a lelkiismeretét, hogy a más asszonyt szereti. A bib-

liai tiz parancsolatot nem vette komolyan, ellenben igen komolyan vette a találkát.

Egyszer ebéd után, hogy kilovagoltak, csuf ősi nap volt. Csupa szürke felhő az égből, éppen csak hogy az eső nem esett. Előző nap ömlött ugyan, de most csak a köd nyomta a mellüket. A Bunlow hegyoldal van a simlai temető. Oda szoktak menni naponta. Még a nyáron, amikor szép árnyas volt az út, megszokták ez a helyet. Csendes, árnyas, szerelemre csábító volt. Azóta csak oda járnak. Az uton szolt az asszony:

— Fazom. Hideg van.

— Forduljunk vissza.

— Nem. Inkább trappoljunk. Majd kimelegszem.

Egész a temetőig trappoltak. Az asszony még is fázott. A temető hideg volt és vizes, sáros. Néhány kull sirt ásott. Már vagy nyolctiz sirt megásva, üresen tátongott. Előre szokták megásni a sírokat, mert a fehéj néha tiz tizenötöt is kiküld napjában. Az asszonyt a barátja leszállította a lóról, oda kötötték egy fához a párás, prüszkölő paripákat, aztán elindultak sétálni. Egyenesen az üres sírok felé. Állott, szennyes vízzel volt tele minden. Megálltak az egyik sirt szélén és a férfi a korbácsával csapkodta a mohát, a lábával a göröngyöt rugdosta az árokba. A göröngyök locsogtatták a vizet és az asszony reszketett.

— Borzasztó! Ide majd temetnek valakit.

— Igen és még talán él is még, akit majd beledobnak. — mondja a férfi.

— Ilyen vizes sírba. Juj, de borzasztó.

Csunya dolog a halál, de a földben lenni, sokáig, mindig... Eh, gyerünk, ide nem jövünk többet.

Az asszony belekapaszkodott a férfi karjába. A „Harmadik valaki”-nek nem tetszett a dolog. Nem szerette a fázós asszonyokat. Felültek a lovaikra és elmentek haza. Egész uton hallgattak. Olyan nyomasztó és kedélytelen volt nekik az egész világ és a köd is rájuk nehezedett.

Simla olyan, mint a többi kis város. Az angol kolónia asszonyai már megsugták egymásnak, hogy a mérnök felesége mindennap a „Harmadik valaki”-vel jár lovagolni. Az uton gyakran találkoztak ismerősökkel.

Ennek végét kell szakítani — mondta másnap asszony. Valaki megírja az uramnak és akkor baj lesz.

— Tehát úgy fogunk ezután találkozni, hogy ne lássa senki — szolt a férfi. — Ez az egyedüli mód. Nem megyünk a temetőbe, hanem a hegyi utakon lovagolunk a Raquee fensíkra. Ott nem jár egy lélek sem és hogy biztonságban legyünk, a városon kívül jövünk össze a keresztnél. Jó lesz?

Az asszony gyenge teremtes volt és azt felelte, hogy jó lesz. Öneki minden jó volt, mert a lelkiismeretével még annyit sem törődött, mint az urával.

De akárhogy titkolták is a dolgot, valaki megírta a mérnöknek, hogy a felesége nem él olyan visszavonultan, mint ő képzelte. A mérnök összetépte a levelet és mert haragudott arra, akit írta, hát még jobban szidta a kulikat. Biztosan tudta, hogy az asszony jó asszony, tehát

vetkezményeként Tisza visszavonta a nemzetiségekről vallott helyes nézeteit. Ezentúl a románokat senki sem fogja bizalomra serkenteni. És miután ő feltételezi, hogy a kormány a nemzetiségek ellen van, ő nem viseltetik iránta bizalommal, és a javaslatot nem szavazza meg. Ujból hangsúlyozza, amit Pop, hogy: *Hodie mihi, cras tibi!* A nemzetiségek ép oly hü fiai a hazának, mint bárki. A kormány elleni bizalmatlanságnak élő példája *Vásárhelyi László*, aki kilépett a szabadelpártpártból. Azzal, ha a közgyűlés bizalmat szavaz Tiszának, a *Vásárhelyi László* politikája fölött tör pálcát.

Vásárhelyi László: Szokatlanul és igen különösnek találja, hogy *Szecsus János* személyi érvekkel akarja az ő állásfoglalását befolyásolni. Kijelenti, hogy ő itt nem politikus, hanem törvényhatósági bizottsági tag. A felforgó kérdést ő is udvariassági ténynek tekinti, és utal arra, hogy ellenzéki korában is mindig a kormány üdvözlése mellett foglalt állást. Ennek a kérdésnek ő nem tulajdonít fontosságot, és épen azért helyesnek tartja a választmány előterjesztését. (Zajos helyeslés.)

A közgyűlés erre nagy szótöbbséggel elfogadta az allandó választmány javaslatát.

Elhatározza a törvényhatósági bizottság, hogy *Darányi Ignác* és *Wlassics Gyula* miniszterek távozását sajnálattal, *Kolosváry Dezső* távozását egyszerűen veszi tudomásul.

Egyről-másról.

(A törvényszéki bíró és a műegyetemi hallgató. — Bukás az élet harcában. — A kevés kenyér és a semmi kenyér. — A megtérés utja. — Okos becstelenség.)

Irta: **Lux Terka.**

Budapest, február 13.

Valamennyi rovatja között az újságoknak, legszomorubb rovat: a törvényszéki. Szomorubb az ügyilkossági rovatnál is és kínosabb minden más katasztrófánál, mert a legrémesebb halál is a megsemmisülés nyugalmával jár, míg a börtön ajtója az élet gyalázatába vezet.

Az e heti törvényszéki rovat krónikája épp oly gazdag, mint rendkívüli volt. Az értelmiségnek, a diplomás osztálynak két tagja ült a vádlottak padján. Egy javakorbéli családapa, egy kész ember, s egy fiatal, egész fiatal ember, küszöbén még az életnek, küzdve még nemcsak az életért, de magáért a diplomáért is.

Egyik: egy törvényszéki bíró, másik: műegyetemi hallgató. Egyik megvesztegetés vádja

alatt áll, másik lopás vétsége miatt. És egyik se saját könnyelműségének áldozata, hanem az életé. A mindennapi gondok keserves harcában buktak el, semmiféle luxus tárgyba nem botlott belé a lábuk, csak épp az egyiknek kevés volt a kenyere, a másiknak meg egy csöpp se volt. Egyik drámában sincs itt asszony, kártya löfuttatás és pezsgőzés, csak a legegyszerűbb és legkegyetlenebb kelléke az életnek: a kenyér. A kenyér, mely ezer meg ezer alakban rontja meg az embereket. Azt a nagyon fiatal, az élet küszöbén álló műegyetemi hallgatót, egy platinacsésze alakjában rontotta meg. A tulajdon iskolájából, a laboratóriumból lopta el és eladta háromszáz koronáért, hogy a tandíjat kifizethesse. Es elitették két hónapi fogházra. Vagyis a társadalom eltemette a maga temetőjébe. S az az élőhalott, ki a saját temetését látja, kétszer hal meg. Sőt, az erkölcsi halott jobban hal meg, mint a testi halott. Ennek van reménye a feltámadásra, annak nem lehet. Ha volna is, első csirájában lebunkózza a felsőges morál.

Jézus Krisztusnak nincsen a földön olyan helytartója, aki a morál ellen vétőknek megbocsátana. Az ember kicsi és gyöngye ehhez, ő csak tanácsot tud adni: lödd föbe magad, vagy — rugni tud. A földön megtérni nem lehet. A megtérés olyan padló, mely csak a tulvilágra vezet. Az emberekhez nincs a megtérésnek utja. A morál nem olyan denokrata, mint az Uristen, hogy tisztító intézetet tartana, ahol a beszennyeződött, vagy pecsétet kapott ruhát kitisztítsák. A morál azt mondja: itt egyöltözöt ruha, viseld. De úgy viseld, hogy be ne piszkítsd — *Avülről*. Belülről tehetsz vele amit akarsz.

Ez a morál. A ki ezen kodex ellen vét, az ügyetlen, ostoba, éihetetlen. Le vele! Agyon kell bunkózni. Pecsétes frakokban nem lehet társaságba menni, de pecsétes fehérneműben lehet. Kinek él az ember? Saját magának? De-hogy? Inasa, szolgálja a társadalomnak, mely eltartja. És ez a gazda csak megkivánhatja a cselédjétől, hogy tiszta livrében kerüljön eléje?

Szegény platinacsésze-tolvaj fiu, szegény becsületes lelkű, ostoba *Beuton Miksa*, hiába ígérted te sirva a bíráidnak, hogy kétszeres

erővel fogsz dolgozni ha kiszabadulsz, azt a platinacsésze foltot se le nem dolgozhatod, se le nem vezekelheted, soha, soha. Ahhoz, hogy tisztességesnek látszódjál, nem munka, nem tisztító könnyű, de ravaszság, ész, hideg vér és néha — becstelenség szükséges. De okos becstelenség.

Ha lekötöd magadat egy okosapának, hogy elveszed a lányát ha elkészülsz, ha apró hirdetések között öreg asszonyok barátjaul ajánkózol, vagy ha udvarolsz akár a lakásadónét szakácsnéjának, nem kellett volna ellopnod a platinacsészet és a tandíjad ugyanis meg lett volna. Akkor legfeljebb azt mondják a becstelenségedre: milyen agyafurt, életre való fiu ez! Így azt mondják reád: milyen becstelennül ügyetlen!

Az aradi árvaház.

(Látogatás az árvaházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Aradváros árvaházának vezetőségét az utóbbi időben kiméletlen és heves támadások érték. Világá kiáltották, hogy az aradi árvaház az ország legelhanyagoltabb, legrosszabbul vezetett ilyen intézete, amelyben durván bánnak az árvákkal. Emellett a legellentmondóbb kritikák hallatszottak városszerte, urnak nevelek az árvákat, olyan ruhát adnak rájuk, amint egy jómódu polgár gyermeke is csak vásárnap visel; mások azt mondják, hogy az árvák rongyosan járnak, nem ügyelnek rájuk eléggé. Ebből a kaoszól azután senki sem bír tiszta képet nyerni, és így van, hogy az árvaház az az intézete a városnak, amely felől mindig csak rosszat hallunk.

A kérdés tisztázása végett az „Aradi Közlöny” egyik munkatársa látogatást tett az intézetben, hogy személyesen győződjék meg az árvaház belső viszonyairól. Tudósítónk negyedik fél óráig időzött az árvaházban, amely idő alatt teljesen tiszta képet nyert az intézet ügyeiről. Tapasztalatairól a következőkben számol be:

Fél tizenegy óra tájban értem az árvaházhoz. Meglepett, hogy míg a budapesti árvaházak kapui állandóan zárva vannak és oda csak hosszas várakozás után bocsájtják be az em-

nem törődött a pletykával és most már azért sem sietett haza, nehogy azt gondolják, hogy ő féltékeny. De mégis zaklatta a lélekét már az a gondolat és éjjel aztán már nem tudott aludni többé. Később elment egy jóvendőmondóhoz, az öreg Akishához, hogy megnyugtassa a lelkét.

Az öreg Akisha, a muzulmánok papja volt, de azért a fehér embereknek a sorsába is belelátott. Szerette a sahíbot, mert pénzük volt, mint az ő hitsorsosainak.

Megkérdezte, hogy mit kíván tőle a sahíb.

— Azt mondd meg nekem, mit kelljen tennem, hogy hü maradjon hozzám az asszonyom.

— Várjál két hétig és ha nem történik semmi, akkor megint jöj el hozzám és megmondom. Te okos, jó ember vagy sahíb és az isten megverné az asszonyt, ha nem volna hü hozzád.

... A Raquee-fensikra nehezen indult meg az asszony a barátjával. A férfi szürkéje megsántult; hát vártak. De mert nem győzték elvárni, a Tertiumquid szerzett egy másik lovat. Olyan fiatal telivér, de igen ijedős lovat. Ha valami alakatlan sziklát látott, már prüszkölt és ugrált, a kemény férfi alig bírt vele. De azért nem sokat törődött a lóval. Meg megsarkantyuzta, kifárasztotta, hogy csak úgy habzott tőle és nem igen törődött a ficánkolásával.

Egy napon elindultak a Raquee-planinara. Künn találkoztak a keresztnél és az asszony most is igen lehangolt volt.

— Olyan rossz előérzetem van, — mondta. Forduljon vissza, majd magam megyek valahova.

A férfi azonban nem akart elmaradni tőle, mert tudta, hogy az asszony nem kívánja ezt komolyan. Mikor felértek a Rocharkee-magaslatra, messziről látszott a temető. A megásott sírok kifeketélttek a sárga levelű fák közül, de nem szólt róluk egy sem. Pedig mindkettő észrevette. A hegyoldalon, szűk, kanyargós gyaloguton haladtak. Épen olyan széles volt csak, hogy elfértek egymás mellett. Később mély, tatóngó ür mellett vezetett el az út. Az egyik oldalán sziklák, — megmászatlan, meredek, csapott hegyoldal — a másik oldalán is meredek mélység, talán ezer yard is megvolt. A fenekét sem lehetett látni. Az út keskenydedt és csavarodott folyton. Az asszony lovagol belül, a sziklafal mellett, a férfi kívül, a mélység eresze fölött.

Egy kuli fordult be az egyik kanyarulatnál. Hátán rőzsét cipelt. A férfi lova az ijedős csikó, prüszkölt és megugrott. Amint bevágta a sarkantyut, a ló egyik hátsó lábával megcsuszott és már csak a három lábával volt az uton, a negyedikkel megrugdalka a követ a mélység falán, hogy felmásszék. A férfi mosolygott, az asszony hirtelen megállt mellette.

— No, mi az.

A ló a két első lábával kaparászott és szikráztatta a követ, míg a lovas az ostorral csapkodta. A mosoly ott ült az arcán most is. A ló erőlködés közben a másik hátsó lábá-

val is lecsuszott. Mindez rövid két pillanat alatt történt. Most már csak két lába volt az uton és a szügyével érte már az ut élét. A lerugdosott kődarabok zörögtek, a mint a sziklához csapodva hullottak a feneketlen mélységbe. Az asszony elsápadt, a férfinek pedig az arcán fagyott a mosoly, mint mikor az embert nevetés közben éri a gutaütés.

Nagyot csapott a lóra, mire az minden erejével ágoskodni kezdett. Az első két lábát föl emelte, prüszkölt, az erőlködéstől vastagon habzott a szája, a fejét hátracsapta és zuhant lefelé. A Tertium quid pedig lábával az égfelé ült a nyeregben és szállítak lefelé le, le, le az ezer yardnyi mélységbe és lent összetörték bizonyára egy kukorica szarát...

Az asszony sápadt volt mint a halál. Lenézett a mélybe, de nem látott semmit. Aztán kiáltani kezdett és azt hitte visszajön a szeretője. De mivel nem jött vissza, rá hajolt a ló nyakára, átkucsolta karjával és a ló minden nógatás nélkül sebes vágatva ment hazafelé. Le a hegyről rohant, mint a szél. Az isten óvta, hogy bele nem szaladt a szakadékok egyikébe. Az asszony haja kibomlott, a ruhája leszakadt, a szeméit tágra nyitotta, az arca rémült, kifejezéstelen arca volt. Az emberek megfogták a lovat, a mint a városon végig nyargalt a gazdájával és hazavitték az asszonyt.

Három hónapig ápolta az ura, míg végre szóhoz jutott az asszony. Azt mondta, hogy a ló megijedt egy kulltól és elragadta...

bert, addig itt a kapu tárva-nyitva állott. A főbejáratnál levő ajtót egy árvagyerek nyitotta ki előttem. Amint később értesültem, az utcára néző ebédlő ablakában rendszeresen felváltva két-két árva ügyel, hogy az árvaház látogatója megtalálja a helyes utat. A kis kalauz utbaigazítása után Balázs Ferenc igazgatót az egyik munkateremben találtam, ahol Barthos István tanítóval együtt éppen fafaragásra tanították a növendékeket. Kérésre Balázs igazgató Bartost adta mellém vezetőnek, hogy az árvaházat szegről-végre megtekinthessem.

Az utat az igazgatói irodánál kezdtük. Beleekinttem a könyvekbe, amelyeket az árvaházi kiadásokról vezetnek, megnéztem a falra kiszögeezett statisztikai kimutatásokat, és konstataáltam, hogy egy növendék napi élelmezése, beleértve ebbe a fűtést és mosást is, összeviszva 30 fillérbe kerül. Megnéztem a naplót is, a melybe a felkeléstől a lefekvésig történt minden dolog be van vezetve. Régen a büntetéseket is ide vezették, de mióta az árvaház elleni hajsza megindult, azóta külön büntetési naplót vezetnek.

Az igazgatói irodából a ruhakamrába mentünk, ahol példás rendben van elraktározva az árvák ruhája. Mindegyiknek van ünneplője, iskolai ruhája és dolgozó ruhája; ez a rendszer megóvja az intézetet attól, hogy a folyton viselt ruha teljesen lerongyolódjék. Majd az élelmezést tekintettem meg, ahol a növendékek által készített befőttek szép sorjában állanak. A hálótermekben mindenfelé a legnagyobb rend uralkodik. A falon egy tábla van kiakasztva, amelyen ez áll:

546.

Kérdésekre Barthos tanító megmagyarázta, hogy az ágyakban levő három matrac alsó és felső oldala meg van számozva. Hogy a növendékek kellőképpen forgassák a matracokat, minden reggel kiadják a parancsot, hogy milyen számú matrácoldalnak kell felül lenni. Találomra megnéztem egy-két ágyat; mindegyiknél az ötös, négyes és hatos oldal volt felül. Az ágyakat maguk a növendékek vetik, még pedig katonás rend szerint. Még az is meg van határozva, hogy a lepedő melyik csücskét hogyan kell a matrac alá gyűrti. A termeket is maguk a növendékek tartják tisztán és a felügyelet dicséretére mondhatom, hogy a legfigyelmesebb vizsgálódás után sem bírtam sehol szemetet, vagy poros butort felfedezni. Még a zöldes pincében is olyan tisztaság van, hogy a legkritikusabb szem sem tudna kifogást találni ellene.

A hálótermek mellett van a mosdószoba. A falhoz erősítve hosszában tíz-tizenkét porcellán mosdótál áll. Mindegyikben két-három gyerek mosdik. Mellettek van mindegyik árvának külön fogkefeje; egy állványon pedig a törülközők vannak felerítve. Minden gyereknek külön törülközője van. A falon zacskók lógnak, amelyekben a fésűk vannak elhelyezve; mindegyik zacskón felirat mutatja, hogy kié a benne levő fésű. Fürdési havonta egyszer szoktak a növendékek. A hálótermekkel szemközt levő helyiségekben tartja minden gyerek a maga cipőjét. A folyosón a falak hosszában szekrények állanak, amelyek külön rekeszekre vannak osztva. Mindegyik rekesz más növendéké; itt tartják a fehérneműket és a használatban levő ruhákat.

Megnéztem még a pincéhelyiségeket, a mosókonyhát, a légfűtőkazánokat, a faskamrát, a melegháznak szolgáló pincét, a konyhát, a cselédek lakásait: mindenütt teljes rend és tisztaság uralkodik. A cselédek hálószobájában lakik az egyik árvalány is, akit erkölcselen

hajlamai miatt nem mernek a többi gyermek közé bocsájtani. Ennek a 17 éves, csinos leánynak már multja van. Valóságos réme az intézetnek. Fiukkal levelezett, és mikor rajtakapták, az igazgató a tanító kar jelenlétében megdorgálta, és megtiltotta, hogy a fiukkal érintkezzen. A lány felkapta a fejét:

— Semmi fiukkal, csak fiúval!

A többi gyerek között is egész csomó vásott, és elképzelhetetlenül rossz fiú és leány van. Az egyik munkateremben Bartos tanító figyelmeztetett egy gyerekre, aki aznap az egyik köpöcséséből kihalászott egy cigarettavéget és megette. Az esetet két apróság is tanusította. Mutattak egy fekete hajju, zömök kis leányt is, akinek a keze csupa forradó seb. Megszidták, és előlötti mérgében a földre fekvő véresre harapta magát. Erre a leányra Balázs igazgató figyelmeztetett. Mikor azután hátat fordított a leánynak, az kinyújtotta a nyelvét reá. Az árvák ebéde alatt történt, hogy az egyik fiú erősen oldalba vágta a másikat. Az igazgató megdorgálta a gyereket, és elmondta, hogy az a vézna apróság, aki az oldalbadöfést kapta, tömérdeket tűr ettől a zömök fiutól. Folyton üti, veri, este leteperi az ágyra, és rugdossa, míg a szomszéd szobában alvó tanító észre nem veszi a dolgot. Egy másik fiú aznap azért kapott büntetést, mert valahonnan álarcot szerzett, feltette, és az égyiepedőbe burkolódzva éjjel az apróbb gyerekeket ijesztgette. Sétaközben Barthos három fiút kapott rajta, hogy a munkateremből valami ürügy alatt kiszökve, a tanulóterembe mentek játszani. Van az intézetnek egy öregebb növendéke, aki a tanítót, mikor szidást kapott tőle, azzal fenyegette, hogy téglát vág a fejéhez.

Egy szó, mint száz: négy embernek kilencven ilyen vásott gyereket rendben tartani, emberfeletti munka, és akinek valaha gyerekekkel dolga volt, azt tudhatja, hogy milyen óriási türelem, milyen erély és körültekintés kell az ilyesmizhez.

Az intézetnek három munkaterme van, kettő a fiuké, egy a leányoké. Az egyik munkateremben fafaragást, asztalos és esztergályos munkát tanulnak a gyerekek, a másikban agyagmunkákat. Mikor ide bementünk, éppen nagy munkában találtuk Bálint Péter tanárt, a ki azt mutogatta a gyerekeknek, hogyan kell az agyagot gyurni. Az apróságok egészen ügyes dolgokat csinálnak az agyagból. A másik munkateremben hatalmas munkán, az összes földrajzi fogalmakat szemléltető domborművön dolgoznak a növendékek az igazgató és Barthos tanító vezetése alatt. A lányok munkatermében vigan folyik a kézimunka. A nagyobb lányok a konyhában és a mosásnál segítenek. Ha valaki belép valamelyik munkaterembe, az árvák felállanak és egyszerre mondják: Is ten hoz-ta! A távozáskor: Is ten áld ja! a köszönés.

Jelen voltam az árvák ebédjén is. Az ellátás nem inyeneknek való, de tiszta. A növendékek naponta két tál ételt kapnak és velük eszik a felügyelő személyzet is. A terítést minden héten más-más csoport végzi. Valóságos élvezet látni, a mint a sok gyerek igazi farkas étvágyval fogyasztja az ételt. A mint meggyőződtem, az intézet a saját kertjének termését egyrésztben felhasználja, másrésztben a leggazdaságosabb módon értékesíti és ebből a jövedelemből fedezi szükségleteinek egy részét. Sőt a munkatermekben lévő esztergapad, fűrőgép és több szerszám is ebből a pénzből került ki.

Megnéztem még az árvák által készített tárgyakat, a melyeknek ügyes megkonstruálása és csinos kiállítása igazán meglepett. A legtöbb tárgy a felügyelő személyzet tervei szerint

készült. Amint értesültem, az árvaház legközelebb kiállítását fog rendezni ezekből a tárgyakból.

Negyedfél óráig tartott, amíg az egész intézetet körüljártam és mindent alaposan meg szemléltem. Teljes elfogulatlansággal mondhatom, hogy az árvaház gazdálkodását nemcsak hogy hibásnak nem, de mintasszerűnek találtam, és meggyőződtem arról, hogy azok a vádak, amelyek ez ellen az intézet ellen felmerültek, tendenciózusan elferdített alapokon nyugszanak. Példásabb rendet, szebb gazdálkodást aligha lehetne az ország bármelyik árvaházában találni. Ami pedig a gyermekekkel való bánásmódot illeti, hát itt bizony az erős kéz politikája is helyénvaló, mert az árvaházoknak nem az a hivatása, hogy proletárokat, hanem, hogy embereket neveljen a társadalomnak. Erre pedig csak egy mód van: a spártai nevelés, a szigorúság. (K. G.)

Krivány sikkasztásának fedezése.

(Vita a vármegye közgyűlésén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Aradmegyének ma tartott rendkívüli közgyűlésén újból vihart okozott a Krivány-ügy. A még fedezetlen hiány mikénti előteremtése képezte a megbeszélés tárgyát s hogy ez nem folyt le simán, előre volt látható. A pótdó-megterhelhetetés ellen élesen kikelték a törvényhatóság román vezérszónokai, a szenvedélyes felszólalások vége azonban az lett, hogy elfogadták az állandó választmány javaslatát s így huszonhat esztendőn keresztül két százalékos pótdótot fog fizetni a vármegye közönsége — Krivány János emlékének.

Az aradi pénzügyigazgatóság ártirt a vármegyéhez, hogy a Krivány-féle sikkasztásból jelenleg még 317,000 korona a fedezetlen maradvány. A többi már megtérült. Az állandó választmány most ezt javasolja, hogy azt a pénzt a törvényhatóság a saját alapjaiból vegye kölcsön s huszonhat éven át tartó két százalékos pótdókivetéssel fedezze. Ezzel aztán Krivány-féle sikkasztás végleges rendezést nyerne.

Szucsu János dr. szót először a javaslat-hoz. Nem járja, hogy 1898-ban megszavaztatták a közgyűléssel a tizenhét évre szóló két százalékos pótdótot, azzal biztatva, hogy ezzel végleg rendezve van a dolog, most pedig megállapítják, hogy a várt hiányon felül is van tartozás. Könnyű azt a kipárnázott székéről kijelenteni (Zaj), hogy nem tizenhét, hanem huszonhat évig fogja a nép a pótdótot nyögni, mikor annak a népnek enivalója nincsen. Mert a Krivány-féle hiány a legszegényebb néposztály vállaira nehezedik. Hiszen ezt a pénzt csak szinleg fizetjük mindnyájan, de kétharmadrészt a tizenöt forint aluli adóval megrott szegény zsellér és kézműves emberek viselik. Mikor a két százalékos pótdótot kivetették egyúttal leszállították a percent szerinti adófizetők utadóját két százalékkal. A 15 forintnál kevesebbi adót fizetők utadója azonban maradt a régi, de a két százalékos pótdóttal az ő is viselik. Ez ellen ő már többször felszólt, és tudja, hogy maga az alispán is belátta ennek az állapotnak a tarthatatlanságát. Láta az alispán saját fogalmazványát a hiány fedezésére vonatkozólag, és mondhatja, hogy az egész más, sokkal helyesebb és jogosabb indítványt tartalmazott, mint az állandó választmányé. De az illetékes faktorok, — úgy látszik, — megváltoztatták ezt. A szegény nép most huszonhat évig szenvedjen a pótdó alatt? Ez már

lyiltan mutatkozó elégtelenséget fog okozni. Nem fogadja el az állandó választmány előterjesztését, hanem indítványozza, hogy a közgyűlés utasítsa vissza az előkészítő bizottsághoz, hogy a tanulmányozás után oly indítvánnyal jöjjen a közgyűlés elé, hogy a pótdó progresszív módon fizetessék. (Felkiáltások: Nem lehet új adórendszeret behozni!) Nem új adórendszer akar ő: a progresszív adófizetést úgy érti, hogy vegyék le a teher egy részét a szegény népről, és rakják a vagyonosabb polgárookra.

Vásárhelyi László: Az az indítvány amelyet Szucsú dr. tesz, előreláthatólag nem fog sem eredménnyel, sem előnnyel járni anélkül, hogy a huszonhat évi cikluson változtasson. Ez pedig nem lehetséges. Az adóminiumot fizetők utadóját, hogy az arány meglegyen, leszállították; ennél többet nem lehet tenni. Elismeri Szucsú dr. szándékának nemességét, de a hiány fedezésére egy krajcárt sem lehet más módon szerezni. Tegyen Szucsú konkrét indítványt, ha orvosolni akarja a sérelmeket, hogy mi módon történjék ez!

Szucsú János dr. számadatokkal igazolja állításai helyességét.

Vásárhelyi László kifejti, hogy a Szucsú indítványának nem is ennél a kérdésnél van helye, hanem az utadó kivetésénél. Annyi bizonyos, hogy, ha az egész utadót el is engedjük, akkor sem fog a hiány törlesztése huszonhat év előtt véget érni.

Schill József főjegyző helyreigazítja a Szucsú János dr. által felhozott adatokat, kifejti az állandó választmány álláspontjának helyes és kedvező voltát, és ismételtén ajánlja a javaslat elfogadását.

Bánhidu Antal báró: Csupán azokra a vádakra akar reflektálni, melyeket Szucsú az utadó aránytalanságáról mondott. Igaz, hogy azelőtt az utadó tiszszázalék volt, míg a pótdó kivetése után nyolcra szállították le. De ez így magában úgy hangzik mintha ez csak néhány ember kedvéért történt volna. Holott ez mindenkit egyformán érintett, mindenkire vonatkozott, csak a minimálistákra nem. (Zajos felkiáltások: Hiszen ez a hiba!) Ezeknek az utadóját pedig lényegesen leszállították, tehát itt sincs sérelem. O mináennek dacára elfogadna valamely módot ezen állapot szanálására, de a Szucsú indítványát nem tartja célravezetőnek. A kérdés jelenállapotában az állandó választmány javaslatát fogadja el.

Szucsú János dr. a zárzó jogával él. Hivatkozik arra, hogy magában a pótdó indítvány szövegében benne van, hogy a pótdót a község megterhelése nélkül akarják kivetni. Ez azonban csak írott malaszt maradt. Bizonyítja a maga igazát, s végül kijelenti, hogy ő nem tett konkrét indítványt, csak jelezte, hogy miképpen kellene eljárni.

Ezzel a Krivány-ügy fölötti vita befejeződött, és a kérdést szavazás alá bocsájtották. A közgyűlés nagy szótöbbséggel az állandó választmány álláspontját tette a magáévé.

TÁVIRATOK.

Albán mozgolódás.

Konstantinápoly, febr. 13. Az albán mozgalom az úszkúbi vilajet északkeleti részében továbbterjed. Ipekben az albánok a török katonákkal, Gyakován pedig a csendőrséggel folytattak véres verekedést. A Réka vidékén hír szerint hét katonát öltek meg. A mozgalom, mely eredetileg a marhaadó ellen irányult, a reformokkal való ellenkezéssé fejlődött. A Hasitól délre fekvő Réka melletti Maliziában hír szerint mozgalom van, melyet ugylátszik az Uszkúbben

időző Zeinel Mahmud Bekovic nevű albán főnök keltett. Semsí basa az összes rendelkezésre álló csapatokat a veszélyeztetett helyre küldte. Azt hiszik, hogy ha erőiesen járnak el, van reménység a mozgalom elfojtására.

Nagy árvíz.

Las Corunna, febr. 13. A Sal folyó áradása több községet, különösen Padrot elárasztotta. A környékbeli csendőrség a f. l. színére sietett. Azt jelentik, hogy emberek is estek áldozatul, de számukat egelőre nem tudják.

Az aradi községbíró-választás

(A közigazgatási-bíróság döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 13.

Mikor a múlt évben Joó Bélát árvaszéki ülnökké választotta meg Aradváros törvényhatósági bizottsága, a megüresedett községi bírói állásra három pályázó jelentkezett: Bedő Árpád dr., Sztojka József számtiszt és Zubor Andor rendőrfogalmazó. A három jelölt közül a múlt év június 10-ikén tartott közgyűlésen Bedő Árpád dr. került ki győztesen, még pedig elkeseredett küzdelem után, amennyiben ő negyvenkilenc, Zubor Andor negyvenhét és Sztojka József huszonöt szavazatot kapott.

Zubor Andor, aki két szóval maradt el a győzelemtől, a választás lefolyása ellen tudvalevőleg felebbezéssel élt a közigazgatási bírósághoz. Felebbezésében három főindokra támaszkodott.

Kifogásolta elsősorban, hogy a főispán helyett elnökölő Institoris Kálmán polgármester is leszavazott, holott neki a törvény értelmében nem volt szavazásra jogosultsága. A második jogsérelem a felebbezés szerint az volt, hogy a kijelölt bizottság egy olyan pályázót is jelölt Sztojka József számtiszt személyében, akinek nem volt jogi képesítése, noha a törvényhatóságnak van egy szabályrendelete, amely a községi bírósági törvény életbe léptetése után az első községi bíró megválasztása alkalmából hozatott és amely szerint a községi bírói állás feltétlen jogi képzettséghez van kötve. Harmadsorban azt kifogásolta a felebbezés, hogy az egyik szavazatszedő bizottság elnöke három szavazót nem engedett leszavazni, azzal a megokolással, hogy elkésve jelentkeztek.

A közigazgatási bíróság még múlt év augusztus havában elrendelte a felebbezés ügyében a vizsgálatot, amelyet a város közigazgatási bizottsága fogantatott. Ennek alapján most hozta meg a közigazgatási bíróság a döntést, amely ma érkezett a városhoz és amely a felebbezés elutasításával a községi bíróválasztást megerősíti. A felebbezés elutasításának indokai a következők:

Igaz ugyan, hogy a választási elnöknek a törvény értelmében nem volna szabad leszavazni, de még ha ezt a szavazatot leszámítjuk is, akkor is marad a megválasztott községi bírónak egy szótöbbsége. Másodsorban, az a törvényhatósági szabályrendelet, melyre a felebbezés hivatkozik, nem nyert miniszteri jóváhagyást és így nem is emelkedett a szabályrendelet erejére. Végül pedig, ami a három elkészt szavazat el nem fogadását illeti, ugyancsak nem képez olyan okot, amely miatt a választást meg kellene semmisíteni, mert a törvény értelmében a községi bíróválasztás szavazatszedő bizottságának elnöke nem köteles zárórárt kitűzni. Különbben is az illető felhívta a szavazókatszavazatuk leadására és ha ezek mégis elkészték, az a saját hibájukból történt.

Igy tehát Aradváros községi bírója jogerősen is Bedő Árpád dr.

Az aradmegyei zendülések.

(A szocialisták ügye a közgyűlés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 13.

A Talpas községben nemrég lefolyt zendülésfele ma egy igen érdekes és tanulságos vitára adott alkalmat Aradvármegye rendkívüli közgyűlésén, Dálnoki Nagy Lajos alispán, aki a közgyűlésen elnökölt, bepillantást engedett vetni a talpasi ügy részleteibe, mikor bejelentette a közgyűlésnek, hogy mi okból tört ki a zendülés, s hogy ennek elfojtására katonaságot volt kénytelen kirendelni. A vármegye alispánja a megindult vita végén szép diadalt ült a közigazgatás ellen vádaskodó románok felett, akiknek állandó tirádái ma sem voltak változatosabbak, mint egyébkor.

Az ülés e részének lefolyásáról tudósításunk a következő:

(Rendreutasított bizottsági tag.)

Schill József főjegyző röviden ismerteti a talpasi lázongások okát, keletkezését és lefolyását. Előterjeszti az állandó választmány javaslatát, amely teljesen összevág a megye közigazgatási bizottságának a február 8-iki ülésében hozott határozatát. A választmány indítványozza a közgyűlésnek, hogy a rendkívüli eszközök igénybevétele mellett a legszigorúbban utasítsa a szoigabírákat a gyülekezési jog erős ellenőrzésére, a titkos gyűjtések megtiltására, s egyben írjon fel a közgyűlés a belügyminiszternek, hogy azokkal a szocialista lapokkal szemben, amelyek tévtanok terjesztésével és izgatásokkal terjesztik a nép között ezt a veszélyes hangulatot, azokkal szemben a legerélyesebben alkalmazza a megtorlási eszközöket, s a bíróságokat ezen ügyek soronkívül való tárgyalására utasítsa.

Russu Sirianu János tartott ezután egy óránál hosszabb román beszédet a javaslat ellen. A beszéd kezdetén a törvényhatósági tagok közül igen sokan kimentek, a mi nagy zajjal járt.

Russu Sirianu János izgatottan kiált magyarul:

— Tessék csendben kimenni! Ne csináljanak ilyen lármát!

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán: Itt egyedül nekem van jogom bárkit is csendre figyelmeztetni. Russu urat rendreutasítom!

Russu magából kikelve kiált valamit az alispán felé. Őriási zaj.

Dálnoki Nagy Lajos dr.: Figyelmeztetem Russu törvényhatósági bizottsági tag urat, hogy az elnök szavaira megjegyzést tenni, és azokkal polemizálni nem szabad. Ujból rendreutasítom. (Nagy zaj. Felkiáltások: Hiszen nem is arra tett megjegyzést! Nem polemizált! Tessék románul megtanulni!)

Russu ezután folytatja beszédjét.

Utána Grosoreán Gyula galsai tanító mondott egy rövidebb lélegzetű román beszédet.

(Heves személyeskedés.)

Szucsú János dr. beszélt ezután magyarul. Beszéde egy hosszú és érdekes vitának vetette el a magvát. Avval kezdte, hogy a bajoknak a rossz közigazgatás az oka. Nálunk még mindig more patrio megy minden. Főbírák, szoigabírák úgy bánnak a néppel, mint egy anyaggal. Csak a választások előtt barátkoznak a néppel, különben pedig agyba-főbe bírságozzák, büntetik. Ennek aztán az az oka, hogy a nép általában a hatóságban üldözöt látja.

Oláh Árpád németperegi jegyző közbeszól:

— Nem áll!

Szucsú: Azt hiszem, hogy a közbeszóló ur testben súlyosabb, mint én, de hogy a meg-

győződése súlyosabb volna, mint én, azt tagadom.

Nagy zaj követte ezt a személyeskedést. Mindenünnen *rendre! rendre!* kiáltások hallatszóttak.

Dálnoki Nagy Lajos alispán: Figyelmeztetem a szónok urat, hogy maradjon a tárgynál!

Szucsu: A magyar hatóságok a nem magyar ajkuakat idegeneknek tekintik. Másutt tanulmányozták ezt a kérdést, nálunk nem. Ha tették volna, rá kellett volna jönniük, hogy a szegény nép nagyon elégedetlen nálunk. Így könnyű volt a szocializmusnak talajt fogni. A szocializmus a megye jóakaratu passzivitása mellett terjedhetett, de ha mi akartunk népgyűlést tartani, mi „nemzetiségi izatók”, akkor azt nem engedték meg. Hozzájárul Russu-Sirianu azon indítványához, hogy az alispán jelentése utasítsa vissza vagy pedig küldessék ki egy tiztagu bizottság a szocialista mozgalom tanulmányozására.

Oláh Arpád: Szucsu azt állítja, hogy általában minden tisztviselőben üldözöjt látja a nép. En erre azt mondtam, hogy ez nem áll. Ami pedig azt a megjegyzését illeti, hogy az én testem van olyan súlyos, mint az ő meggyőződése, ezt, ha vicc akar lenni, avval utasítom vissza, hogy az ő beszéde is csak anynyi hatást tett rám, mint az ő teste. (Derűlttség.)

(Vádak a hatóság ellen.)

László Zoárd dr. azzal vádolja a megye vezetőségét, hogy bűnös a szocialisták okozta zendülésekben, mert nem mindjárt a seprősi eset után látott hozzá a szigorubb eszközök alkalmazásához. Felemlíti, hogy a seprősi biróságok egy ízben lovas vadászatot rendeztek, s ez alkalommal a szegény nép bavegett földjén keresztül-kasul lovagolva, tönkretették a termést. Hogyne lenne ez a nép elégedetlen. Felemlíti még, hogy a kisjenői járásban sok az ármentesítési költség, ezt kérdezzék meg a főbirótól. Nem járul hozzá az állandó választmány javaslatához. Örömmel veszi észre, hogy a népet a szocializmus kiragadja a másik tévtan karjaiból és vezeti az igazság felé. Nem látja szükségét a kivétel-s rendőri intézkedéseknek.

Hollaky Imre országgyűlési képviselő jóizű anekdotával kezdi meg beszédét. Azután utal arra, hogy Csongrád- és Béké megyében Vadnay Andor nagyon foglalkozott a nép bajával s rőpiratot is irt, melynek elolvasását nagyon ajánlja a megye vezetőségének figyelmébe. Ő is ajánlja egy bizottság kiküldését.

Nachtinébel Odön érdekesen szedi szét az előtte elhangzott vádak. Konstatálja, hogy valamennyi főszóaláló a konkluzióban egyetért, de a praemissákban nem. Amit Hollaky említett Vadnayról, az egy elmélet volt. Evvel a teoriával azonban nem tudta megszüntetni a szocializmust. Csak mikor a szegedi negyvenhatos ezred három zászlóját bekommandírozta Csongrádba, akkor lett vége a szocializmusnak. Brosurákkal nem lehet ilyen téren boldogulni. Ahhoz az indítványhoz, hogy tiz tagu bizottság küldessék ki, hozzájárul ugyan, de kéri a közgyűlést, hogy az alispán jelentését elismeréssel és köszönettel vegye tudomásul. (Éljenezés.)

(Az alispán a munkásekről.)

Végül **Dálnoki Nagy Lajos** alispán mondott általános figyelem között érdekes és szónokilag is szép beszédet. A talpai eset ismertetése után ezeket mondotta:

Talán nem tévedek, ha azt hiszem, hogy van én bennem, van az én lelkületemben ugye helyen, — mint a magán életben a humanizmus iránt annyi érzék, mint bárkiben, talán én is hallottam, talán én is tapasztaltam valamit azokról a jogfejlesztő, és jogterjesztő

eszmékről, — melyeknek előérésére egy bizonyos határig emberiesen közreműködni mindenkinek kötelessége, — de viszont azt a jogot, — mely a törvényen magát önhatalmúilag tul téve, ma a felsőség, holnap a személybiztonság, majd a vallás és tulajdon szentsége ellen irányul ezt a jogot én el nem ismerem, — ennek, ha a békés mód nem használ a törvény é; miniszteri rendeletekben megadott, eszközökkel ellenszegülve magamat nem csak jogosítottnak, hanem kötelezettnak is érzem.

Vádként hallok fölhozni azt is, hogy a szegény munkás nép érdekében a hatóság részéről nem történt semmi, holott a tényállás az, hogy évtizedek óta nem történt annyi e téren, mint különösen Aradvármegyében néhány év alatt. Csak néhány esete említek föl:

Az inséges vidékeken a vármegyei szegény alap közvetítésével való magvak kiosztását hatósági támogatás mellett éppen a szegény román vidéken a népnek olcsó kukorica jutáshoz, majd a nép gabonájának értékesítésére irányulás akciója az Arad hegyaljai szegény, érdemes lakosságnak olcsó és ingyenes szőlővesszőkkel való ellátása, egyes ügybuzgó s a nép érdekeitszívén viselő férfiaknak, ezek között hatósági személynek is saját vagyoni felelősségük és jótállásuk mellett több mint 50,000 korona értékben tehéneknek és tenyészapa állatoknak vásárlása, s a legolcsóbb visszafizetések mellett kiosztása; a községi szegény alapok gyarapítása, több mint 20,000 korona értékig, a községekben munkás segélyalap szervezése, az arad-vármegyei munkanélküli munkásoknak munkásközvetítés útján a vármegye más helyein, s a vármegyén kívül eső helyeken való elhelyezése; a munkások megjutalmazása; munkás és népkönyvtárak létesítése a munkások élet és haláleset elleni biztosítása, járási menedékház szervezése; a községekben szegényeknek ingyen gyógyszerrel való ellátása, a gyermekeket fentartani nem tudó szegényeknek hatósági közbelépés mellett állami segélyezése.

A hatósági humanisztikus intézkedések közül még csak egyet említek fel. Midőn az elmúlt tél vége felé közeledett, amely különösen december hónapban nagyon szigorú volt, bizalmas rendeletet intéztem a járási főszolgabírókhoz tegyenek jelentést az iránt, hogy járásuk területén vannak-e olyanok, akik mindennapi kenyerük megszerzéséhez céljából, esetleg más munkára szorulóknak a beérkezett igenlő jelentések után az egyes miniszteriumokhoz felterjesztés; intéztem és személyesen közbe jartam, hogy kivételesen inség segély engedélyeztessek.

A segély nem várt mennyiségben megérkezett s a vármegye szegényebb járásában mintegy 60,000 korona er jég inség munka alkalmaztatott.

Lapunk vezető helyén mutatunk rá arra, hogy mit tapasztalt az alispán az inségmunkánál.

Itt csak azt emlíjük meg, hogy a közgyűlés az alispán jelentését óriási szótöbbséggel elfogadta.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi székely otthon folyó hó 14-én, vasárnap délután 4 órakor folytatja felolvasó összejövetelét helyiségében, a Központi szállodában. **Seilvásy László dr.** folytatja szabad előadását a székelyek történetéből. **Végh István** humoros dolgokat, székely anekdotákat ad elő **Bedő Arpád dr.** ezuttal a „Kivándorlás”-ról értekezik, kapcsolatban a székelyekkel. Minden érdeklődőt szivesen lát az otthon. Belépődíj nincs. Kezdete d. u. 4 órakor.

(*) Az aradi ipartestület előjárósága f. hó 15-én hétfőn délután 5 órakor az alábbi tárgysorozattal rendez havi ülését tartja: 1. Az elnök előterjesztései. 2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. 3. Január havi jelentések és számadások. 4. Iparigazolványtulajdonosok közötti változások. 5. A „Kossuth Lajos betegsegélyező egyesület” beadványa. 6. 1903 évi zárszámadások és mérleg bemutatása. 7. Az előjáróság három éves jelentése. 8. Az évi közgyűlés napjának és tárgysorozatának megállapítása. 9. A tisztújítás alkalmából kijelölő bizottság választása. 10. Előterjesztés a testü-

leti vendéglői jog bérbeadása tárgyában. 11. Vegyes előterjesztések. 12. Szabadítások.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete folyó évi február hó 21-én d. e. 9 órakor tartja 37 ik rendez tisztújító közgyűlést. A közgyűlés tárgyai: 1. A választmány jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Tisztikar megválasztása. 4. Indítványok.

(*) Az aradi hadászok temetkezési egylete vasárnap, folyó évi február hó 14-én, délután 8 órakor tartja rendez évi közgyűlést az Ipartestület kistermében.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egylete február hó 14-én d. u. 8 órakor a városháza földszinti kistermében tartja hetedik évi rendez közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Tag kiküldése. 3. Az elnökség jelentése. 4. A zárszámadás bemutatása. 5. A felmentvény bizottság jelentése. 6. A felmentvény megadása. 7. Indítványok.

A japánok szárazföldi győzelme.

(Hírtika az európai hatalmak közt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 13.

A helyzet szignaturáját — ha ugyan autentikusoknak vehetjük a táviró zavaros jelentéseit — a Jalu folyó melletti csata adja meg. Ha igaz az, hogy a Jalu folyó mellett tegnap megtörtént az első szárazföldi ütközet Japán és oroszok közt s az ütközet után az orosz tábor *Ngan-tu felé visszavonult*, akkor el lehetünk készülve arra, hogy nemsokára világra szóló események fognak történni a szárazföldön is. Oroszország minden veszteségét tendenciózus hírek minősíti, de ezzel nem áll arányban az a komorság és fejvesztettség, amely a pétervári katonai köröket elfogta.

A háboru zavarait *Németország* fel akarja használni arra, hogy *Franciaországot kizorítsa az orosz kegyből* s azt visszahódítsa a maga részére. A német császár állítólag ezen irányban már meg is indította az akciót. Az is érdekes, hogy az orosz fővárosban az *ellenszenv Anglia iránt mind jobban kiéleződik* s már nyílt tüntetéseké fajult.

Mai távirataink a következők:

Port-Arthur bombázása.

Páris, február 13. A port-arthuri ütközetről még a következő részleteket jelentik: 8—9-ike közötti éjjelen az őrszolgálatot teljesítő *Pallada* főtisztje jelentette, hogy torpedókat látott, melyek az orosz jelzőlámpákat használták ugyan, de mégis gyanusak voltak. A főtiszt jelentését azonban figyelmen kívül hagyták. Erre a főtiszt a saját felelőségére alármírozta a kikötőt, de akkor már késő volt. A torpedók a *Palladót felrobbantották*.

Páris, február 13. A tegnapi hírek, hogy a port-arthuri orosz bankot egy bomba elpusztította, megcáfolják.

London, február 13. Az Ershange-féle távirati ügynökség jelenti, hogy *Chemulponál* elsüllyesztett *Warjak* orosz hajón husz ember pusztult el.

Páris, február 13. A port-arthuri ütközetben két bomba a kikötő belsejében álló kórházhajót érte s több ember halálát lelta.

Pétervár, február 13. Tegnap napiparancs a 33—36. kelet-szibériai lövészedekből új kelet-szibériai lövészdandár alakítását rendeli el.

A Ruszkij Invalid jelenti *Stessel* 3. szibériai hadtestbeli tábornoknak *Port-Arthur ideiglenes parancsnokává* való kinevezését.

London, február 13. A Morningpostnak jelentik Washingtonból tegnapi kelettel: A helybelli japán követség ma késő délután táviratot vett, a melyben először van szó a japánokat a port-arthuri küzdelemben ért veszteségeiről. A jelentés azt mondja, hogy *négy japán elesett, 54 megsérült, még pedig csak a torpedónaszádokon, míg a többi japán hadihajó sértetlen maradt.*

Szentpétervár, február 13. Az orosz hadihajók áttörték *Fort-Arthur* mellett a japán flotta harcvonalát. Azt a hirt, hogy az orosz hajók összelőtték volna *Hakodate* japán várost, nem erősítik meg.

Berlin, február 13. Itteni diplomáciai körökben rendkívül kínosan hatnak az orosz és a francia fővárosokból érkező hamis hírek. Ilyen hírek tartják azt is, mely az összelövdözött japán városról szól.

Japán győzelem a szárazföldön.

London, febr. 13. Ma hajnalban a következő távirat érkezett Söulból a Timeshez:

Huszonöt ezer japán katona utra készen áll Söul utcáin. Még ma elindulnak északnyugati irányban s utközben még tízezer katona csatlakozását várják. A lakosság között nagy a nyugtalanság, mert olyan hírek keltek szárnyra, hogy az orosz sereg előérsei már a város határáig nyomultak. Ezt a hirt azonban megcáfolták.

London, febr. 13. A Reuter-ügynökség jelenti Tokióból: Itt az a hír van elterjedve, hogy a Jalu folyó környékén a mai napon nagy szárazföldi ütközet volt. Az orosz csapatok csak későn tudtak kibontakozni. A veszteség mindkét részen nagy. **25 orosz ágyú a japánok zsákmánya lett. Az oroszok Ngan-tun irányában visszavonultak.**

Pétervár, febr. 13. A Jalu-folyó környékén vívott csatát itt kételkedéssel fogadják, de azért katonai körökben nagy a nyugtalanság. Mivel a japánok a távirót majdnem mindenütt elvágták, hivatalos értesítést az ütközetről nem kaphattak.

Páris, febr. 13. A Havas-ügynökségnek jelentik Kure-ból, hogy a japánok a Szöul előtti csatában az oroszok felett teljes diadalt arattak. A japánok haláltmegvető bátorsággal harcoltak s háromszori visszavonulás után irtó gulyázóporban vonultak be Szöulba, a melyet azóta megszállva tartanak. Hogy az oroszok csapataiban hány ember esett el, nem lehet tudni, mert halottjaikat és sebesülteiket magukkal vitték. Állítólag 17 tiszt és 3 főtiszt az oroszok részéről elesett.

Tokió, febr. 13. Itt a szüli csata eredménye nagy örömet keltett s mindenki meg van győződve a japánok győzelméről a szárazföldön is.

Kína és a háború.

Kharbin, február 13. A mozgósítás hírért a lakosság lelkesedéssel és Oroszország hatalmába vetett bizalommal nyugod-

tan fogadta. A japánok elhagyták a várost. A katonakötelesek behívása és a kínaiak elutazása következtében nagy a hiány munkásokban és cselédekben. A malomok és műhelyek korlátozzák üzemüket. Az élelmiszerek árai napról-napra emelkednek. A kínai hatóságok a bennszülöttekhez intézett rendeletben tanácsadják a lakosságnak, hogy bizza magát az oroszokra. Sok asszony jelentkezik hadiszolgálatra. A kórházakban betegápoló tanfolyamokat tartanak. A futárvonatok közlekedése, valamint a Dalnival, Sanghaival, Nagaszakival és Vladivosztokkal való gőzhajóközlekedés megszűnt.

A cár — a békéről.

Pétervár, febr. 13. A cár és a cárné tegnap megjelentek a Michaelovszki-színház előadásán. Egy héber tárgyú dráma került színre s a cári pár végig nézte az előadást.

Pétervár, február 13. Hir szerint a kurlandi, liflandi és estlandi lovasság felajánlotta a cárnak, hogy egészségügyi oszlopot állíttat a harcúterre saját költségein. A cár az ajánlatot köszönettel elfogadta.

Pétervár, február 13. A birodalmi tanács küldöttsége tegnap hódoló feliratot nyújtott át Miklós cárnak, köszönetet mondott a küldöttségnek és a következőket jegyezte meg: Remélem, hogy Oroszország most, mint eddig is, a komoly és nehéz megpróbáltatásból becsülettel és méltósággal kerül ki és azután vissza lehet térni a szívemnek oly drága és hasámnak oly szükséges béke ügyéhez.

A japánok ellen.

Berlin, február 13. A „Lokalanzelger“ közli, hogy *Alexejev* főparancsnok mellé az orosz kormány tengerészeti tanácsadóul kinevezte *Krieger* tengernagyot, aki a török háborúban nagyon kitüntette magát. *Krieger* 1888-tól 1892-ig katonai attassé volt Berlinben.

Berlin, február 13. A *Berliner Tageblatt* mai száma cikket közöl egy német nagyparostól. Ezzel a címmel: *A kendőszellen. Japán.* A cikk szerzője hatvan évig élt Japánban s azok ellen fordul, a kik a japán fegyvereknek kívánnak győzelmet. A cikkíró azt fejtegeti, hogy a japáni, mint kereskedő rossz hírű.

Orosz-ellenes hangok.

London, február 13. Capstadtban tanácskozás volt arra való tekintettel, hogy a háború következtében a Suez csatornát valószínűleg elzárják Anglia számára. A gyűlésen arról volt szó, hogy Capstadtban erre a lehetőségre tekintettel nagy szénraktárakat kell létesíteni, a minthogy az angol kormány is gondolt arra a lehetőségre.

Berlin, február 13. Nev-Yorkból táviratozzák a *Berliner Tageblatt*nak, hogy az amerikai sajtó és a közönség hangulata határozottan oroszellenes. A lakosság lelkesedve fogadja a japánok győzelméről érkező híreket. Az amerikai kereskedők nagy összegeket irtak alá a japán kormányának hadi célokra s ma adták át az első csekket a japán konzulnak.

Meglepetés az oroszoknak.

London, február 13. A japán flotta mozdulatait a legnagyobb titokban tartják. Senkinek sejtelmé sincs itten arról, hogy mit terveznek a hajóraj vezetésénél, s hogy mit csinálnak. Azt hiszik, hogy a flotta valami erős meglepetést fog okozni az oroszoknak.

Berlin, február 13. A *Berliner Tageblatt*nak jelentik Londonból: Angol ke-

reskedelmi körökben azon nézetenvannak, hogy az orosz hajórajnak Kelet-Ázsiában már csak husz napra való szene van. A japánok ezt nagyon jó tudják s ezért nem fognak komoly támadást intézni az orosz hajóraj ellen, miután a szén híján 20 nap múlva ugyanis tehetetlenné válik. A kínaiak bányáikból nem adnak szenet az oroszoknak, más szénforrás pedig azon a tájon nincsen.

Páris, február 13. Ma este 7 órakor orosz hadihajók vonultak el látszólag *Dsibuti* felé két torpedónaszád és az orosz önkéntes hajónad egy gőzöse kíséretében.

Pétervár, február 13. *Alexejev* helytartó táviratozta, hogy e hó 11-én a *Jenissei* nevű bányatermékszállító hajó robbanás következtében elsüllyedt. *Stepanov* parancsnok, a hajó nechanikusa, két mitshipman és 92 katona vesztette életét.

Anglia mozgósít?

Lemberg, február 13. Varsóból táviratozzák, hogy a ottani *Frigyes Vilmos* gárdaezred parancsot kapott, hogy legyen készen a Kelet-Ázsiába való elindulásra. Ez a mozgósítás Varsóban nagy feltűnést kelt, mert gárdaezredek csak végső szükség esetén szokták mozgósítani.

London, február 13. Az indiai ezredek szabadságon levő tisztjei parancsot kaptak, hogy azonnal térjenek vissza, s legyenek készen a Kelet-Ázsiába való indulásra.

Pétervár, február 13. A németalföldi kormány jegyzék útján közölte Oroszországgal, hogy Hollandia az orosz-japán háborúban semleges marad.

Páris, február 13. Arról biztosítanak, hogy a helyi pápai nunciának a japáni követnél tett lépései a koreai katolikusok, esetleg a Kínában lakó katolikusok védelmének biztosítása volt, nem pedig a pápa közbenjárásának felajánlása. A követ kijelentette, hogy Japán, a mennyire hatalmában fekszik, gondolkodni fog a védelemről.

Madrid, február 13. A kormány az összes kikötőkben megtette a szükséges intézkedéseket a semlegesség pontos betartására. A spanyol Vörös Kereszt-egyesület felajánlotta szolgálatait az orosz és japán Vörös Kereszt-egyesületeknek.

Páris, február 13. Az első orosz-japán ellenségeskedéskor utasították *Delcassé*, *Pelletan*, *Doumergue* miniszterek a tiszteket, illetőleg ügynököket, hogy tartsák meg a semlegességet.

New-York, február 13. Az amerikai sajtó követeli, hogy az Egyesült Államok kormánya gondoskodjék az amerikai kereskedelem érdekeinek biztosításáról a japán-orosz háború színhelyén, mivel Amerika ugy Oroszországgal, mint Japánnal is békében él s a hadviselő felek konfliktusába nem ereszkedik.

Mit akar Németország?

Pétervár, február 13. Ha az orosz fegyvereknek tovább sem kedvez a hadi szerencse, Németország nevezetes akciót szándékozik keresztül vinni, amelynek igen fontos eredményei lehetnek. Németország ugyanis eltökélte, hogy a jelenlegi háborút ki fogja használni az orosz barátság visszaszerzésére és arra, hogy Franciaországot az orosz kegyből kiszorítsa.

A német császárnak egyelőre e tekintetben az a terve, hogy Angliának azon tényét, amiért *Wei-hai-wei* kikötőt Port-

Arthur bombázása végett átengedte a japánoknak, a hágai választott bíróság elé vitéti, illetve a cárnak erre irányuló akcióját a legmelegebben támogatja.

Tüntetés Anglia ellen.

Pétervár, február 13. A cári palota előtt tegnap óriási néptömeg seregett egybe, amely elénekelt a nemzeti himnusz, azután a cárt és Oroszországot éltette. A cár megjelent az erkélyen, ott fogadta népe üdvözlését.

A tömeg a francia nagykövetség előtt is lelkesen tüntetett, miközben a követségi palota erkélyére kilépett a nagykövet az orosz belügyminiszter társaságában. Kezet fogtak és átölelték egymást, mire egetverő éljenzés tört ki.

Erre a sokadalom az angol nagykövetség elé vonult, a hol zajosan tüntettek Anglia ellen.

Érdekes, hogy ma este a színházban a közönség kívánságára abba kellett hagyni a *Gésák* című japán tárgyú operett előadását.

London, február 13. A szentpétervári hírlapírók közt óriási az izgalom és elkeseredés. Híre jár ugyanis, hogy az orosz belügyminiszter hatvan író és hírlapírót akar adminisztratív úton Szibériába száműzni. Ezt a tervbe vett száműzetést az orosz-japán harctérről közölt tudósításokkal hozzák összeköttetésbe.

Japán és Anglia.

Tokio, február 13. A lelkesedés leirhatatlan. Óriási tömeg hullámszik egész nap a japán főváros utcáin s lelkesen élteti Togo tengernagyot.

London, febr. 13. Az angol lakosság lelkesen tüntet a japánok mellett. Az üzletek kirakatai tele vannak a japán hadvezérek arcképeivel.

London, febr. 13. Koreában ma 60,000 japán partra szállott. Minden pillanatban döntő ütközetet várnak.

Legujabb.

Párisból táviratozzák: Magántáviratok szerint a japánoknak sikerült Tiencinnél partraszállani és Port-Arthur mögött elfoglalni a hadállást, s így Port-Arthurt elzárni a szárazföld felől. Ez a hír azonban még megerősítésre vár.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Casanova, operette. Este: Józsi, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Selyem Agnes, népszínmű. Az aradi polgári jótékony nőegylet előadása. (Bérletszünet.)
Kedd: Selyem Agnes, népszínmű. Az aradi polgári jótékony nőegylet előadása. (Bérletszünet.)
Szerda: Józsi, bohózat. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Drótosót, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Dolovai nábob leánya, színmű. Paulay Erzsike felleptével. (Páros bérlet.)
Szombat: Ahol unatkoznak, vigjáték. Paulay Erzsike felleptével. (Páratlan bérlet.)

Aradi irodalmi társaság.

— A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának ülésel. —
Arad, február 13.

Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának rendező bizottsága már megállapította a február és március havi felolvasó ülések sorrendjét, a február havi felolvasó ülésnek pedig teljes műsorával elkészült.

Magas színvonalú értékes műsorszámok fogják a közönséget szórakoztatni, melyeknek

összeállításánál a rendező-bizottság különös gondot fordított arra, hogy a komolyabb, társadalom-tudományi kérdések vitatása mellett helyett találjon a költészet és a humor.

A február havi felolvasó ülés e három válfaját Szöllösi Zsigmond dr., Varságh János és Radó Károly dr. fogják képviselni. Mind a három felolvasó régi és kedves ismerőse az aradi felolvasó termeknek, kiknek nevéhez nem egy zajos siker fűződik.

Az aradi társadalom két igen rokonszenves, széles körben ismert hölgytagja fogja még a február hó 23. diki felolvasó ülés műsorát zongora és ének művészetével gazdagítani.

Ugy a mostani, valamint az ezután következő felolvasó üléseket minden alkalommal előnként megnyitja fogja bevezetni, melyeknek időszzerű, aktuális hangja és tartalma mintegy a hangulatot lesz hivatva megteremtteni az irodalmi vagy esetleg hazafias jellegű felolvasó ülések hallgatóságában.

A Kölcsey-egyesület tagjai abban a kedvezményben részesülnek — mint már több ízben jelezve volt — hogy tagsági díjuk fejében az irodalmi társaság felolvasó üléseit díjtalanul látogathatják a nyugta felmutatása mellett. Éppen azért kívánatos, hogy a Kölcsey-egyesület tagjai kiváltság nyugtáikat minél előbb, hogy e tekintetben semmiféle fenakadás ne legyen.

A február havi felolvasó ülés összes szereplőinek névsorát a napokban közöljük.

* Aradi Aranka betegsége. Némely fővárosi és vidéki lap azt a hírt közölte, hogy Aradi (Assael) Aranka, a kassai színtársulat kedvenc primadonnája, meghalt. Az Assael-család e tévhirnek nyomán napok óta részvétleveleket és táviratokat kap, a mi képzelhető, milyen hatással van a beteg művész nő életéért aggódó szülőkre. A családtól kapott információ nyomán örömmel jelentjük, hogy Aradi Aranka immár túl van minden veszélyen. Igaz, hogy válságos beteg volt s a színpadon történt meghülésből eredt csúzos baja komoly aggodalmakat keltett, de a betegséget már kiheverte s orvosainak tanácsára ma a budapesti Lukács-fürdőbe szállították, ahol utókurát használ. A művész nő egészsége rövid idő alatt helyre fog állani s így néhány hét múlva ismét felléphe a kassai színpadon és eleget tehet ősziszerződésének is, mely őt a nagyvárosi Szigligeti színházhoz köti.

* Színházi hét. A jövő hét műsora ez: Hétfőn és kedden a Polgári Jótékony Nőegylet műkedvelői előadják a *Selyem Agnes* című népszínművet, szerdán Molnár Ferenc bohózatát a *Józsi* adják, csütörtökre pedig Lehar operettjét, a feledhetlen sikerű *Drótosót* tűzték ki. Pénteket és szombatot Paulay Erzsike vendégjátéka tölti be, a ki a *Dolovai nábob leányában* és az *Ahol unatkoznak* lép fel.

* Küry Klára duzzog. Napok óta kínos kánapé-pör folyik a budapesti Népszínház kulisszái mögött. A csetepaté a miatt ütött ki, mert Porzolt Kálmán igazgató szerződtette Szamosy Elzát, egy széphangu fiatal énekesnőt. Küry Klára — szokása szerint — féltékeny az új csillag sikereire s azzal fenyegetődött, hogy nem játszik együtt Szamosy Elzával. A fenyegetés, mint budapesti tudósítónk telefonon jelenti, ma valóra is vált. Küry Klára ma visszaküldötte Porzoltnak a *Katinka grófnő* című operett címszerepét, azzal az indoklással hogy nagy lelki izgalmai miatt ma és holnap nem játszhatik. Az újdonságot tehát le kellett venni a műsorról. Az ügy további fejleményei elé a fővárosi színész-körökben nagy érdeklődéssel néznek. A mint újabb távirat jelenti, Küry Klára bejelentette a *Népszínház* költelékéből

való kilépését. Porzolt a lapok szerkesztőségéhez egy levelet küldött be, a mely szerint Kürynek még öt éves szerződése van a színházzal: többször jelentette be, hogy kilép, egy ízben már a Magyar Színházhoz akart menni, mégis maradt. Mindent el fog követni, hogy Küry igényeit kielégítse, s még anyagi áldozatra is hajlandó. A kilépés a fővárosban nagy föltűnést keltett.

Petició és bűnpör.

(Érdekes kuriai döntvény.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 13.

A mai lapok hírt adnak arról, hogy a nyitrai törvényszék tegnap hirdette ki az izgatás miatt egy évi államfogházra ítélt Valasek János orsz. képviselő előtt a kuria határozatát, amelylyel a beadott semmiségi panaszt elutasította. Valasek nyomban perújítási kérvényt adott be.

Valasek János, a kit a verbói kerület választott képviselőjévé, a választás előtt tartott programbeszédében tudvalevőleg azt állította, hogy a magyarok a tótokat mindenükből kifosztották, hogy most már az ősi tót nyelv után nyújtják karmaikat. Beszédét azzal a jó kívánsággal fejezte be, hogy a magyarok takarodjanak vissza Ázsiába, a honnét ezer évvel ezelőtt jöttek.

Valaseket tudvalevőleg megválasztották, de a kisebbségben maradt párt peticióval támada meg mandátumát s megsemmisítését azon az alapon kérte, hogy a programbeszédében a magyar nemzet ellen gyűlöletre izgatott. A Kuria a petíciót elutasította. A vizsgálati iratokat azonban beterjesztették az igazságügyi miniszteriumhoz, amely aztán a nyitrai törvényszéket bizta meg a további eljárással s bekövetkezett az a furcsa eset, hogy a törvényszék a petícióban inkriminált kifejezések miatt Valaseket három hónapi államfogházra ítélte. E büntetést a pozsonyi tábla egy évi államfogházra emelte föl. A Kuria pedig a semmiségi panaszt elutasította.

A Kurianak a két pörben tanúsított ellentétes felfogása jogász körökben élénk megbeszélés tárgya volt.

A látszólagos ellentétet elsimitja most az az indoklás, amelylyel a kuria a semmiségi panaszt elutasította. Az indoklásban ugyanis a kuria a következőket mondja:

A vádlott és védője azon az alapon is jelentettek be semmiségi panaszt, hogy a vád tárgyát képező cselekményt, amelyet a kuria a petíciótárgyalás alkalmával már elbírált, újabb eljárás tárgyává tenni nem lehet: a mai tárgyaláson ezt a védő azzal egészítette ki, hogy a bevádolt nyilatkozatok az izgatás tényálladékat nem foglalják magukban és eredményre nem vezettek.

Mint hogy azonban az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodás nem büntető eljárás és az abban kelt ítélet nem bír a büntető ítélet természetével, az ezen eljárásban kelt határozat nem tette a jelen vád tárgyát ítélt dologgá, minél fogva a vitatott kizáró ok nem forog fenn. Mint hogy továbbá a kir, kuria azt találta, hogy a bevádolt nyilatkozatok a magyar nemzetiség elleni gyűlölet előidézésére alkalmasak. Mint hogy végül a btkv. 172. §-ának második bekezdésében meghatározott cselekmény tényálladéka a gyűlölet tényleges bekövetkezése nem tartozik: a semmiségi panasz e része aaptalan. A semmiségi panasz elfogadott részeiben aaptalan lévén, az a Bp. 437. §-ának negyedik bekezdése értelmében elutasítandó volt.

Unitárius istentisztelet Aradon.

(Kikeresztelés és urvacsora-osztás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Nevezetes esemény lesz holnap Arad városának. Vallási felekezeti szempontból történelmi jelentőségű esemény. Ugyanis holnap d. e. 11 órakor tartatik Aradon az első unitárius istentisztelet a Weitzer János utcai polgári fiúiskola dísztermében, az első istentisztelet, jóllehet az unitárius vallás már ötszázad éves vallás.

Az istentisztelet külső fényét és érdekességét a hitfelekezeti szertartáson kívül nagyban fogja emelni Szondy Bella k. a. éneke, kinek fülbemászó bájos hangját az aradi közönség nemrégén, a városháza dísztermében tartott Rákóczi-ünnepélyről ismeri. A református énekeskönyv egyik legszebb zsoltárát fogja énekelni. Egy szinte kiemelkedő programja lesz az istentiszteletnek Békessy Gyula színművész éneke, ki bevezetésül az unitárius énekes könyv legszebb zsoltárát fogja előadni. Balázs András hódmezővásárhelyi pap pedig kitűnő egyházi szónok hírében áll. Egészen fiatal ember, csak a múlt év nyarán foglalta el lelkesítő állását.

Az istentisztelet programja a következő:

1. Erős várunk nekünk az Isten. Zsoltár. Énekli: Békessy Gyula színművész, az Aradi nemzeti színház tsgja. Harmoniumon kíséri: Orbán Árpád színházi karnagy, az Aradi nemzeti színház tagja.
2. Ima. Tánca: Balázs András hódmezővásárhelyi unitárius lelkész.
3. „Menybeli felszólalás Isten.” Zsoltár. Énekli: Szondy Bella kisasszony. Kíséri: Orbán Árpád, színházi karnagy.
4. Alkalmi keresztes beszéd és kikeresztelés. Végzi: Balázs András unitárius lelkész.
5. Zsoltár. Énekli: Szondy Bella kisasszony. Kíséri: Orbán Árpád.
6. Urvacsora beszéd és urvacsora-osztás. Balázs András lelkész által.
7. Hymnus. Énekli a gyülekezet.

Az urvacsora kenyérből és borból áll, Jézus megtörtetett testének és kiontatott vérének jelképeként és emlékeztetésére. Ebben az unitárius vallás hitével szerint vallásfelekezeti különbség nélkül minden keresztény ember, férfi és nő részt vehet és pedig első sorban a férfiak, azután a nők.

Magán az ünnepléses istentiszteleten vallásfelekezeti és nemzetiségi különbség nélkül mindenkit szívesen látnak.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 14. A haladás-asztaltársaság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Városliget). — A gyoroki csángó-ütő táncvigalma (iskolaépület). — A pécsi függetlenségi 48-as olvasókör táncvigalma (Városi vendéglő).

Február 15. Hangversennyel egybekötött táncmulatság Világoson (iskolaépület).

Február 16. Grinziger-estély a tisztli kaszinóban. — Az Asztalos Sándor társaság estélye. — A kisjenő-erdőhegyi kaszinó hangversennyel egybekötött táncestélye.

Február 20. A Meteor aradi kerékpárklub hangversennyel egybekötött táncmulatsága (Vass-szálló).

(=) A jótékony négyzet diszeloádása. Az aradi színház, amelyben a tagok csak délelőttöként szoktak próbálni, most egy idő óta délutánoként is hangos a próbák zajától. Egy egész új művészgárda foglalja el most minden délután a világot jelentő deszkákat és készül, próbál lázas igyekezettel, komoly ambícióval — a négyzet hétfői diszeloádására. Mintegy száz dilettáns vesz részt a naponta folyó próbákon, s csak három „hivatásos” ember érvényesül mellettük: Polgár Sándor a rendező, Orbán Árpád a karnagy és Borsody a sugó. Ezeknek a vezetése, kísérete, vagy támogatása mellett kerül a hétfői meglepetés a dilettánsok bravurja.

A Rákóczi-tábló festői szín pompája, a népszínmű előadás gördülékenysége, a karénekek precizitása, mind valósággal bravuros produkciók lesznek — a próbák sikerei után ítélve. A hétfői előadásra valamennyi jegy elfogyott. A második (keddi) előadásra még néhány földszinti és emeleti jegy kapható és a rendezőség fölkeri azokat, akik a jegyekre reflektálnak, hogy azokat még vasárnap váltásák ki. Fölmerült egy szerdán délután rendezendő műkedvelői előadás eszméje is, de az elnökség ennek a harmadik előadásnak rendezését az előjegyzések mennyiségétől teszi függővé. Előjegyzéseket erre a szerdán délutáni előadásra ugyancsak a színházi jegypénztárnál fogadnak el.

(=) Három mulatság Farsang utolsó szombatján kijutott a mulatságokból; erre a napra kettős örömmel tört ki a jókedv, a melynek évadjából csak néhány nap van még hátra.

Az aradi vaggongyári dalkör a Központi Szálló nagytermében hangversennyel egybekötött, zártkörű táncmulatságot rendezett, a mely minden tekintetben fényesen sikerült. A hangverseny műsora a következő volt: 1. Beethoven: „Hymnus az éjben.” 2. Veith: „A vén bogár.” 3. Horváth: Népdalgyűjtemény. „Mégkondult a kecskeméti...” stb. 4. Erkel F.: „Takarodó.” E számokat a dalkör nagy tudással, meglepő összhanggal adta elő, a mi szépen tanuskodik Zoltay Mátyás karnagynak szakavatott vezetéséről mind a dalkör tagjainak lelkes buzgalma miatt. A hangverseny-számok között Albert Péter gyönyörködtette szép szolójátékával a közönséget. A hangverseny után tánc következett. A mulatságon a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Szathmáry Károlyné, Schubert Ignác, Nagy Jánosné, Osterman Imréné, Vappel Viktorné, Rapin Károlyné, Kuszalik Ferencné, Sebők Károlyné, Schmidt Mátyásné, Daszkel Jánosné, Hercz Bernátné, Stocklosse Lajosné, Jáklics Ferencné, Mészáros Józsefné, Tencel Józsefné, Fekete Károlyné, Balázs Antalné, Bécsi Sándorné, Kóvágo Istvánné, Örményi Gyuláné, özv. Reinhartné, Goldschmidt Agostonné, Tamán Jánosné, Szép Jánosné, Szigeti Józsefné, Geller Miklósné, Szabó Józsefné, Pirofszki Gyuláné, Bibert Jánosné, Horváth Antalné, Pika Józsefné, Eckker Gyuláné, Bucskó Béláné, Mausz Ferencné, Szikora Péterné, G. Szabó Antalné, Tumó Edéné, Rákóczy Mátyásné, Schmidfal Antalné, Szappanos Józsefné, Komlós Jánosné, Luka Istvánné, Dénes Antalné, Hekli Jánosné, Gillingner Antalné, Borbéli Jánosné, Madarász Károlyné, Baumgartner Józsefné, Koppaner Józsefné, Merfi Antalné, Fischer Ferencné, özv. Kalmár Károlyné, Illési Károlyné, Lanyi Józsefné, Ujvárosi Mártonné, Meczing Józsefné, Heidrich Jánosné, Pemsler Jánosné, Csábi Jánosné, Stöger Jánosné, Zacharias Istvánné stb.

Leányok: Szathmáry nővérek, Szira Zsuzsika, Antman Anuska, Marozzy Teréz, Vinkovics Vilma, Gyöngyi Ilona, Pápai Ilonka, Feryák I., Frenner nővérek, Gyurkovits Vilma, Pothof Mariska, Tenor Margareta, Hegedüs Juliska, Cseri Lidike, Bríbes nővérek, Harmati Mariska, Harmati Juliska, Babes Cicilia, Boksán Mariska, Belezray Erzsike, Nidender Berta, Janicsok Jusztika, Huber Ilona, Szigeti Mariska, Nádor Margit, Nádor Gizella, Szida Anna, Szabó Janka, Pirofszki Gizella, Pika Irénke, Pika Róza, Piski Juliska, Madaras Anna, Darabos Irma, Marics Róza, Varga Erzsike, Rákóczy Anuska, Komlós Irma, Czénel Matild, Reles Ilonka, Luka Róza, Majláth Ilona, Juhász Mariska, Felföldi Rózsai, Lung Erzsike, Petter Anuska, Merfi Róza, Fischer Lujza, Török Rózsika, Ujvárosy Erzsike, Varga Irén, Molnár Erzsike, Mercz nővérek stb.

Az arad csanádi egyesült vasutak fűtői sikerült mulatságot rendeztek a színházi sörözőkban. A nagyszámú közönség hajnalig maradt együtt feszteien jókedvben, jól mulatva. A jelenvolt hölgyek névsora:

Asszonyok: Kovács Istvánné, Bartha Istvánné, Hajdu Jánosné, Ráday Istvánné, Demokos Sándorné, Varga Istvánné, Varga Antalné, Baranyi Károlyné, Ribarszky Istvánné, Molnár Ernőné, Nyíry Józsefné, Pellé Antalné, Kallós Mihályné, Bodrosán Mihályné, Baranyi Imréné, N. Gergely Jánosné, Stul Antalné, Soyér Jánosné, Szegedy Bálintné, Németh Sándorné, Kovács Pálné, Balogh Mihályné stb.

Leányok: Dótáray Mariska, Hingler Anna, Varga Boriska, Kovács Anna, Bodrosán Mariska,

Köböl Róza, Dobrec Katica, Vitus Mariska, Olasz Eszter, Szokoly Juliska, Kovács Róza.

Az aradi m. kir. honvéd gyalog- és huszáraliszták sikerült mulatságot rendeztek Fritze József vendéglőjében. A mulatság nyolcvan terítékű társasvacsorával kezdődött, a melynek során felköszöntőket mondtak: Szablóczy Gusztáv törzsrőmester a királyné, Grünwald Sándor huszárrőmester a vendégekre. A társasvacsora dicséretére vált a vendéglős konyhájának. A társasvacsora után tánc következett. A mulatságon a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Szablóczy Gusztávné, Pectalics Jánosné, Grünwald Sándorné, Albián Miklósné, Németh Imréné, Wágner Györgyné, Papp Józsefné, Papp Istvánné, Mihályovits Györgyné, Bozankó Ferencné, Szuperits Antalné, Matyas Jánosné, Pálóczi Jánosné, Kadinczki Gáspárné, Weisz Sándorné, Távor Sebestyén, Dobisz L. né, Szányi Józsefné, Tóth Imréné, Bakó Jánosné, Borsos Antalné, Höke Antalné, özv. Márk Józsefné, Kleitsh Józsefné, Fischer Sándorné.

Leányok: Szuperits Gizella, Bruckner Hermina, Szablóczy Erzsike, Dokopil Magda, Kadincki Aranka, Lassán Lujza, Pálóczy Irénke, Tóth Katica, Borsos Teréz, Szányi nőv., Dobisz nőv., Höke nőv., Németh Margi ka.

(=) A tanító-bál köszönete. Az a fényes erkölcsi és anyagi eredmény, melyet a tanítók bálja egy évtizeden át ért el, a legigazibb megnyilatkozása azon megtisztelt támogatásnak, a melylyel a nemesen érző közönség az aradi tanítók segély-alapját támogatja. Keresetlen szavakban, de igaz szívből köszönjük meg mindenkinek, kik részesei voltak az idén is a tanítók bálja sikerének. Különösen nagy köszönettel tartozunk Aradváros közönségének képviselőiben Institoris Kálmán polgármester urak, ki lekötözött szíveséggel volt kegyes ez évben is a polgári iskola termeit átengedni. Kedves kötelességet teljesítünk, midőn köszönetet mondunk Faix Jacquezné urasszonynak, Kalatzky Vilma, Weihart Auróra urhölgyeknek, Illés Zsigmond, Leitner Kálmán, Goldzieher Albert és Zilahy Gyula uraknak, kik a hangversenyen való szíves közreműködésükkel oly nagy mértékben emelték az estély sikerét. Tedeschi Viktor ur, ki mindig talál alkalmat a tanítók segély-alap iránt érdeklődni és Uray Sándor ur, ki már több ízben volt szíves a köréje csatlakozó fiatalsággal a tanítók bálját támogatni, ez évben is a rendezés fáradhatatlan munkájával, míg Faix Jacquez ur a zongora szíves átengedéseért, és Keller Gyula, valamint Reinhart Gyula urak a díszítésekkel kötelezték le a tanítókat. Végül pedig a helybeli lapoknak köszönjük nagyon szépen azon kedves szíveséget, melylyel bálunkat támogatni kegyeskedtek. Aradon, 1904. febr. 13. Az aradi tanítók nevében: Almási T. Pál, Sziúgyi György. — Itt említjük meg, hogy az idei tanító-bál tiszta jövedelme 1624 kor. 64 fillér volt.

A Dungserszky-kártyaaffér.

(Háromszázszáz korona jótékony célra.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 13.

A Dungserszky-Szacellár kártyaafférnek ma rendkívül érdekes befejezése lett. Olyan befejezés, a mely kiengesztelhet mindenkit, a ki a kártyaaffér részletei fölött megütközött.

Ismeretes az a két napos kártyaparti, a mely Dungserszky József földbirtokos a bácskai nábob fia és Szacellár György orsz. képviselő között folyt le, s azzal végződött, hogy Dungserszky 301,000 korona kártyadifferenciával adósan kelt föl. Dungserszky azonban ezzel adós maradt, s mikor Szacellár azt a családtól követelte, Dungserszkyék megtagadták annak kifizetését azzal, hogy a fia, a ki nemrég került ki egy idegszanatóriumban, a nevezetes partik idején nem volt beszámítható.

Szó volt arról, hogy választott bíróság elé viszik az ügyet, s az már meg is alakult, de az mégse hozhatott döntést,

mert Dungserszkyék nem voltak hajlandók magukat annak alávetni.

Akkor tehát függőben maradt a dolog. Magyarországon, ahol a sikkasztás nem mindig becsületbe vágó dolog, de az elintézetlen kártyaadósság föltétlenül az, már megvetően kezdtek beszélni a „smucig” bácskai nábobról.

Most azután *Dungserszky* Lázár szenttamási birtokos, a család feje, igazán uri és elismerésre méltó módon fejezte be az affért. Az egész kártyadifferenciát, tehát 301,000 koronát jótékony célokra adta. Adott belőle:

100,000 koronát az Erzsébet-szanatóriumnak;

100,000 koronát a Szerb nőegylet leánynevelő intézetének;

40,000 koronát a Vörös Kereszt egyesületnek;

20,000 koronát a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének;

21000 koronát a mezőgazdasági munkások segélypénztárának;

20,000 koronát a Budapesti Onkés Mentőegyesületnek.

A kártyaafférnek ilyen elintézése általános föltűnést keltett s mindenki dicsérei az egyébként annyira takarékos bácskai nábob gavallériáját.

A szegény tanulók bálja.

(Tombola és tánc.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Ma éjjel szép lányok és elegáns urak egy egész csomó ruhát és cipőt táncoltak össze Arad nyomorgó gyermekei részére. A multság, melyet az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület szegény gyámoltjai javára rendezett, nemcsak anyagilag jósikerű, de erkölcsileg teljesen azokhoz a régi bálakhoz sorakozik a siker tekintetében, melyek ezeket a bálakat olyan jó hírűvé tették. Aradváros és a vármegye társadalmának színe-java sereglett össze, hogy a maga hozzájárulásával előmozdítsa az egyesület nemes és emberbaráti céljait.

A rendezői raffineria azonban nem elégedett meg a jövedelemmel, mely a belépő jegyek ára címén folyt be az egyesület pénztárába, hanem tombolával is igyekezett megszorítani a jövedelmét. A tombolán kívül még cukrászdában, pezszőszeparéban, teasátorban lehetett pénzt költeni, s hogy költötték is a pénzüket az emberek, arról tanuskodik az alábbi névsor, melynek minden egyes neve egy-egy összeget jelent.

A közreműködő hölgyek, az elárúsító sátrak szerint elkülönítve a következők voltak:

A tombolánál báró *Bánhid* Antalné felügyelete alatt közreműködtek: dr. Schusztler Henrikné, Marosy Miklósné, Darányi Jánosné, Furgly Lászlóné, Urbán Péterné, Velcsov Gézáné, Weber Agostonné, dr. Borsos Béláné, Baross Boriska, Buchwald Zelma, Hendrey Szilárdka, Baross Ferencné, Réthfalvy Etelka, Magyar nők, Andrányi Ilonka, Vajda Olga, Avarfy Sarolta, Nikolics Ilonka, Frint Olga, Bauer Paula, dr. Wiener Gyuláné, Weiler nőv.

A cukrászdánál özv. *Capdebó* Béláné felügyelete alatt közreműködtek: Lacay Endréné, dr. Heitz Nándorné, Bogdánffy Béláné, Mokry főhadnagyné, Schaffer Jenőné, dr. Simó Károlyné, Faragó Istvánné, Medveczky Zsigmondné, Köpf Jánosné, Jakabffy Dezsőné, Török Nusi, Reicher nőv, Vincze Margit, Kabdebó Margit, Csernovits Olga, Sontagh Ilonka, Jakabffy Margit.

Pezsgőnél Szalay Antalné vezetésével közreműködtek: özv. Végh Antalné, özv. Rónay Jánosné, Schröder Béláné, Steiner Józsefné, Herczig kapitányné, Van der Lúhe kapitányné,

Theimer főhadnagyné, özv. Abarfy Emilné, Révay Kálmáné, Szalay Ilonka, Ottenberg Irma, Vajda Mici.

A teasátorban *Vásárhelyi* Janka felügyelete alatt közreműködtek: Tisch Mórné, Varjassy Arpádné, özv. Ortutay Gyuláné, Csernovits Diodorné, Gaisler kapitányné, Mairovitz Emilné, dr. Nagy Sándorné, Weil Józsefné, Hajós Arpádné, Babó Dusi, Csernovics Julcsi, Haller Ilonka, Föthi Frida, Kolozsvári Margit, Kovács Margit, Rednik Mici.

A pénztárnál *Steiner* Jakabné, özv. *Boros* Bóniné urnók árusították a jegyeket.

Virágot *Rózsa* Lili árult, szivart pedig *Gazdy* Aranka.

A tánc korán vette kezdetét, de azért a mulatság csak a késő hajnali órákban ért véget.

A mulatságon a fentebb elősorolt elárúsítókon kívül je en voltak:

Asszonyok: Andrányi Károlyné, Braitmayer Józsefné, Bauer Károlyné, Bauer Gézáné, Czárán Mártonné, Fülöpp Gézáné, özv. Hejder Otóné (Gyulafehérvár), Heinrich Sándorné, Jakabffy Lászlóné, Kovács Vincéné, Kralitz Lajos dr.-né, Korbuly Gyuláné, Kiss Lajosné (Vinga), Lukácsy Miklósné, Lukácsy Lajosné, Lukács Gyuláné, Neubauer Béláné, Ottenberg Tivadarné, özv. Pálffy Miklósné, Révay Kálmáné, Roth Samuné, Réthfalvy Gyuláné, Reicher Károlyné, Steiner Ferencné, Stern Sándorné, Szentkirályi Mártonné, Török Arpádné (Világos), Ubl Ferencné, Urbán Ivánné, Vajda Istvánné, Vince Miklósné, Weisz Arpádné, Waszlavicz kapitányné.

Leányok: Avarfy Sarolta, Bauer Ilona, Braitmayer Irén, Buchwald Zelma, Cselkó Lenke (Mácsa), Csernovits nővérek, Föthy Frida, Gazdy Aranka, Haller Irma, Heinrich Sarolta, Hänn Margit, Kolozsvári Babi, Kiss Margit (Vinga), Kiss Anna, Kabdebó Margit, Magyar nők, Pálffy Irén, Rózsa Lili, Reicher Márta és Lenke, Sontagh Ilonka, Szathmáry Kata, Török Anna (Világos), Vajda Olga.

HIREK.

Árviz Aradmegyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 13.

Borossebesről, tegnapi kelettel írja tudósítónk: A menyházai hegyekből eredő *Dézna-patak* a napok óta tartó óriási esőzések következtében annyira megáradt az éj folyamán, hogy kilépett medréből és nagy területet elöntött.

Az áradat már Dézna községnél veszi kezdetét, hol a víz állítólag néhány vályogból épült házat elmosott. A község több udvarán térdig járnak vízben.

A menyházai vasut töltését a 119. és 120. számú szelvények között ismeretlen emberek két méter hosszúságban keresztülvágták, hogy ezáltal a víz lefolyást nyerjen s a községet a fe nyegető áradattól megmentsék. E miatt a menyházai vonat ma csak Déznáig volt képes közlekedni.

Az árviz benyomult *Borossebesbe* is. A piactéren és egyebütt nagy víztömeg látható, ami a gyalogközlekedést akadályozza. A vasuti állomás területén lévő *faraktárt* szintén elöntötte az ár, romhalmazzá döntve az ott felhalmazott faraktárak egy részét. Ugy a község lakói, mint az előjárásági közegek erősen védekeznek a veszély ellen.

A délután folyamán az eső elálltával a patak vize jelentékenyen 25—30 centiméterrel apadt, így ma már katasztrófától nem lehet tartani.

Bár a menyházai vasut pályatestén némely helyen még mindig 20—25 cméter vízáradat van, maga a pálya nem rongálódott meg s így a közlekedés ma már akadálytalanul lebonyolított. A Körös mentén szintén több helyen kiöntött a víz.

— **A király beteg.** *B. H.*-nak jelentik Bécsből: Ismét azzal kell kezdenem, a mivel tegnap: *a király beteg.* Az udvari orvos azt jelenti, hogy a felség már nem szenved csuzos fájdalmakat és dolgozik is. Csak épp annyira kimélnie kell magát, hogy nem megy ki lakosztályából. A felségnek azonban nem ez a muló fájdalom a betegsége, hanem — a mint a legjobb forrásból értesülök, — általános elgyöngülése, a mely főként a hamaros kifáradásuan nyilvánul. A minap, hogy vendége volt, oly fürgén járt s oly frissen és élénken mozgott, mint akár a legfiatalabb tábornoka, de fájdalom, csakhamar következett az elbágyadás. Nincs ok tartani valamely veszedelmes fordulattól, de van ok részvétellel és szeretettel figyelni e gyöngülő jó öreg király élete folyására. Egyik delegátushoz aggasztó hír érkezett, de hála Istennek, a hír valótlannak bizonyult.

— **A farsang végnapjai.** Még most magasra csapnak a jókedv hullámai, ragyognak a táncstermek, perdülnek a párok, a cigány még huzza fáradhatatlanul, de ez már csak olyan, mint a kialvó mécs utolsó felfellobbanása. Még egy pár nap és benne vagyunk a nagy bőjben. Holnap farsangvasárnap lesz és azt követik a hushagyás napjai. Aki megbocsáthatatlan restségből, vagy érletlen habozásból mindedig elmulasztotta a mulatókhoz csatlakozni, siessen most, mert különben a hamvaszás érdemetlenül éri éhhetetlen fejét.

— **A hercegprimás betegsége.** A *Vassary* Kólos bíboros hercegprimás betegségről s veszedelmes voltáról való híresztelések, mint örömmel értesülünk, valótlannak. A hercegprimás állapota folyton javul, ugyannyira, hogy pár nap múlva az ágyat is elhagyhatja. Betegágya mellett *Brunner* Matrona testvér tuzgólkodik. A híresztelésre igen sokan jelentek meg a primási palotában közéletünk jelesei közül, viszont telefonon egész nap folyt a kérdezősködés. *Jordán* Ferenc egyetemi tanár ma reggel meglátogatta a hercegprimást, a ki az éjjelt nyugodt álomban töltötte. Az orvos határozott javulást konstataált. Ő felsége, a király megbízásából ma délután egy órakor *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagyt megjelent a hercegprimási palotában s a beteg állapota felől tudakozódott. Az udvarnagyt legfelsőbb megbízatást kapott, hogy naponként tegyen távirati jelentést a hercegprimás állapotáról az udvarnak.

— **Párhuzamos ülések.** Budapestről táviratozza tudósítónk: *Tisza* István gróf miniszterelnök Bécsből Budapestre érkezett. Megérkezése után azonnal hozzálátott a miniszterelnökségen és belügyminiszteriumban felszaporodott ügyek elintézéséhez. Képviselői körökben határozott formában beszéltek, hogy a delegációk után a képviselőház első ülésének egyikén a miniszterelnök indítványozni fogja a párhuzamos üléseket. Az indítvány szerint a képviselőház ülései délelőtt 10-től délután 2-ig és délután 4-től este 9-ig fognak tartani. A miniszterelnök ma délután Gesztre utazott, honnét a holnap tartandó minisztertanácsra visszatér Budapestre.

— **Eljegyzés a Neuman-családban.** Ma érkezett családi értesítés megerősíti az általunk már közölt hírt, hogy *Neuman* Margit kisasszonyt Nizzában f. hó 9 én eljegyezte *Kubinzky* Jenő báró, az ismert osztrák nagyipárosnak, *Kubinzky* Emil bárónak fia. *Kubinzky*ék a szövőipar terén nagy szaktekintélyek és érdeklődnek a délmagyarországi viszonyok iránt ezen iparok meghonosítása szempontjából.

— **Pénzügyi közgyűlés.** Holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg saját intézeti helyiségében 33-ik évi rendes közgyűlését az *Aradmegyei Takarékpénztár*, mely az elmúlt üzleti évet tekintélyes nyereséggel zárta le s részvényeseinek kedvező eredményekről fog beszámolni. Az ülésre e helyen is felhívjuk a részvényesek figyelmét.

— **Kereskedők nagygyűlése Aradon.** Az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* aradi gócpontjának megalakulása elé, a melyet február 21-én az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében tartanak meg, Aradon és a vidéken nagy az érdeklődés. A vidéki kereskedőkhez már szétmentek a meghívók, az O. M. K. E. céljait ismertető nyomtatványokkal együtt, s már eddig is több arad-, csanádi-, békési-, és hunyadmegyei kereskedő jelentette be az aradi gyűlésen való részvételét és az országos egyesülésbe való belépését. Többen ezek közül lelkesedéssel üdvözlük az aradi gócpont szervező bizottságát, hogy e kiválóan fontos ügyet, az országos érdekképviseletnek rég sürgetett tervét segítik a megvalósuláshoz juttatni. Az aradi kereskedők e hét során kapták meg a meghívókat. Miután a szervező bizottság súlyt helyez arra, hogy az aradi gócpont megalakulása lehetőleg minden aradi és környékbeli kereskedő részvételével történjék, természetesen, hogy a gyűlésen olyan kereskedők is részt vehetnek, a kik tévedésből meghívót nem kaptak volna. Ha erre reflektálnának, szíveskedjenek az Aradi Kereskedők Köre titkári hivatalához fordulni. Az alakuló gyűlésen az O. M. K. E. általános programján kívül megvitatásra kerül az is, hogy mi módon terjeszti ki működését az O. M. K. E. a vidéki kereskedőkre s mik a vidéki kereskedők kívánságai azzal szemben, és hogy mire kívánják annak programját kiterjeszteni. Az aradi gócpont szervező bizottsága valószínűleg kedden délután tart újabb ülést, hogy azon a vasárnapi értekezlet részleteivel és előkészítésével foglalkozzék.

— **Gyázmise egy főhercegnőért.** Bécsből táviratozzák: Ma *Frigyes* főherceg intézkedése a Szent Ágoston-templomban gyázmise volt *Erzsébet* hercegnőért, a melyen jelen voltak *Dobs* báró altábornagy, *Frigyes* főherceg volt főudvarmestere, *Chotek* gróf vezérőrnagy, a főherceg kíséretének tagjai, hivatalnokai, szolgaszemélyzete és nagyszámú ájtatos közönség.

— **Hiteles adatok a hegyaljai motoros körül.** Abból az adathalmazból, a melylyel *Schwarz* Jenő dr. a város szerdai közgyűlésén a hegyaljai motoros vasut kérelmét képviselte, kiemelkedett büszkén egy szám: *nyolcszáz ezer*. *Schwarz* Jenő dr. azt mondta, hogy a Magyar államvasutak statisztikája szerint évente *Kurtics*ról ennyi utas jön be Aradra, a pályaudvarra. Szép szám, nagy szám. Akkor, hogy az ember el se meri egyszeri hallásra hinni. Azért csakugyan megnéztük azt a bizonyos statisztikát, a magyat államvasutak 1902. évi személyforgalmának hivatalosan közzétett adatai szerint (lásd: *Vasúti és Közlekedési Közlöny*, 1904. február 5. szám) az aradi állomás személyforgalma a következő volt:

	Főszállott utasok száma	Leszállott utasok száma
Arad (Máv.)	289,380	287,979
Arad (Acsev.)	159,820	168,183

Tehát a mindennap érkező és a mindenfelé utazók összes száma, a Máv. és az Acsev. állomáson együttvéve van évente annyi, mint a mennyit *Schwarz* Jenő a *kurtics* aradi forgalomnak imputál.

— **A községi számadások.** Aradvármegye mai rendkívüli közgyűlésén tárgyalta le az aradmegyei községek 1904. évi előirányzatát. A tárgyalást megelőzőleg *Szucsú* János dr. és

Hámory László dr. kritika tárgyává tették azt a módszert, a melylyel a községi előirányzatokat eddig letárgyalták. *Szucsú* János dr. azt kívánta, hogy az összes előirányzatokat tételről-tételre olvassák fel, míg ellenben *Hámory* dr. egy érdekes felszólalás kapcsán azt a kérelmet terjesztette elő, hogy jövőben azokat az előirányzatokat, melyeknél a község képviselő testületével szemben a jegyző különvéleményt adott be, a közgyűlés előtt részletesen tárgyalják. Utal *Kurtics* község esetére, ahol az előirányzatban több esetben határozottan olyan rendellenességeket sorolt elő, melyek fogyni eljárás involválnak. Felszólalásának meg is volt az eredménye, mert nemcsak hogy visszaadták a kurticsi községi előirányzatot újból tárgyalás véget, de elhatározták, hogy jövőben a *Hámory* által felsorolt esetekben a költség-előirányzatokat részletesen tárgyalják. A mi a *Szucsú* indítványát illeti, azt szintén a legnagyobb előzékenységgel teljesítette az elnöklő alispán, megtörtént azonban az a különös dolog, hogy a délutáni közgyűlésen, mikor óriási fáradtsággal olvasták fel a 216 előirányzatot, *Szucsú* dr., aki pedig idegesen követelte az előirányzatok felolvasását, a közgyűlésről unalmában eltávozott és a referensek üres faluk előtt beszéltek. Bebizonyította ezzel a román ellenzék, hogy sok tekintetben frivol játékot űz a vármegye vezetőségével.

— **A delegátusok és az új ágyuk.** Bécsből táviratozzák: A magyar delegáció itt időző tagjainak az arzenálban ma bemutatták az új ágyukat. A bemutatón *Pitreich* közös hadügy-miniszter, *Ayiry* magyar honvédelmi miniszter és *Spaun* br. tengernagy is jelen voltak. *Kropatschek* tábornagy, tüzérségi főfelügyelő szolgált magyarázatokkal a delegátusoknak és közölte azt is, hogy egy új bronzágyu a kincstárnak 1747, az acslágyu pedig 4700 koronájába kerül. Ez a nagy árkülönbség bírta rá a hadvezetőséget arra, hogy a bronz ágyu mellett döntsön.

— **Ingyen kenyér.** Az ingyen kenyér céljaira ma *Egy mária-radnai* név alatt két koronát kaptunk. Az adományt eddigi gyűjtésünkhöz csatoltunk.

— **Házasság.** Oiaszteleki *Kolumbán* Pál, az arad-csanádi egyesült vasutak aradi állomásképviselője február 15-én tartja esküvőjét az aradi ev. ref. templomban *Kl. iner* Margit kisasszonnyal.

Klein Miksa aradi magánhivatalnok f. hó 23-án tartja esküvőjét *Böhm* Mór új-szent-anna-i kereskedő leányával, *Ressin* kisasszonnyal.

— **Bizottságok ujjaalakítása.** Aradmegye mai rendkívüli közgyűlésén alakították újra a szakbizottságokat. A közigazgatási bizottságból öt tag lépett ki: *Nachtnébel* Odön, *Soly-mossy* Lajos br., *Trutia* Péter, *Vásárhelyi* Béla és *Vásárhelyi* László. Az elnök a szavazás megajtására két szavazatszedő bizottságot küldött ki, és a szavazás tartamára az ülést felfüggesztette. Az ülés újból való megnyitása után kihirdették a választás eredményét, mely szerint nagy szótöbbséggel a kilépett tagok újra megválasztottak. A tárgysorozat ezutáni pontja az igazoló választmány ujjaalakítása volt, melybe a főispán elnökül *Nachtnébel* Odönt, tagokul *Beles* Jánost, *Fábián* Lászlót és *Heinrich* Sándort küldte ki. A közgyűlés a többi tagok helyére a régieket, *Bánhid* Antal br., *Hendrey* Pált, *Köpf* János dr., *Mittler* Izidor dr. és *Takácsy* Sándor dr. választotta meg.

— **Rablótámadás a fővárosban.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A külső váci-úton ma este a *Beck* és *Gergely* gépgyári cég husz éves könyvelője, *Heisler* Nándor, a városból jövet 2000 koronát vitt a gyárba. Egy sötét helyen megtámadták és két revolverlövést intéztek felé. Szerencsére a nála volt irományok fölfogták a golyókat s nem történt semmi baja; azonban a merénylők, két munkás, neki vetették magukat, kiragadták a pénzesztáskát a kezéből s el-

menekültek. Az esetről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, amelynek sikerült az egyik tettest kézrekeríteni.

— **A Polgári Takarékpénztár a jegyzőknek.** Az „Aradvármegyei jegyzők és köljegyzők nyugdíjintézete” nevében ennek elnöke, *Povácsy* Soma ma az Aradi polgári takarékpénztárhoz megleghangu átiratot intézett, melyben köszönetet mond azért a harminc korona adományért, melyet a takarékpénztár a jegyzői nyugdíjintézetnek juttatott.

— **A Szabadság tér.** A Szabadság-téren levő két *Nádasdy*-ház közül az egyiket, a mely a *Forray*-utca jobb oldalán van, már javában rombolják. Szó volt arról, hogy a másikat, a melyben a *Kass*-vendéglő van, szintén újraépítik. Ez azonban elmarad, s a gróf jószágigazgatója már meg is kötötte a szerződést további hat évre a helyiségek mostani bérlőivel. A Szabadság-téri *Spitzer*-ház nagy üzlet helyiségét a hol azelőtt a *Deutsch* Testvérek divatáru cég volt, *Domán* Sándor paplangyáros és szőnyegkereskedő bérelte ki, s üzletét legközelebb oda helyezi át.

— **Inspekciós hölgyek.** A népkonyhában e héten *Mayer* Miksáné, *Lengyel* Tivadarné és *Glück* Károlyné urnók fognak felügyelni. — A jövő héten a szegény tanulók konyhájában *Van der Lúhe* kapitányné és *Szalay* Antalné urnók ügyelnek fel.

— **Birtokcsere.** *Piti* Mihály és neje *Váci* Vera eladják az aradi 5488. sz. tjkvben felvett szántót 900 kor.-ért *Kelemen* István és neje *Laza* Rozáliának. — Az aradi polgári takarékpénztár eladja aradi 798. sz. tjkvben felvett szabadságtéri 9. számú házat 70,000 koronáért *Freud* Fülöp és neje *Kohu* Leontinnak. — Özv. *Kovács* Jánosné *Martini* Erzsébet eladja az aradi 5003 számú tjkvben felvett *Vilmos*-utcai 3. számú házat 3600 kor.-ért *Kellner* Józsefné *Kovács* Bertának. — *Jován* Demeter eladja az aradi 2832. sz. tjkvben felvett *Szeglet*-utcai 31. sz. házat 1200 kor.-ért özv. *Szemlakán* Miklós-né *Sztojka* Szavetának. — *Dreicin* Mihály elad az aradi 5058. sz. tjkvben felvett ingatlanból 2 holdat 1400 koronáért *Dreicin* Péternek. — *Barna* Trifu ajándékba adja az aradi 1964. sz. tjkvben felvett 3993, 3994 és 3992/b hrsz. ingatlanokat leánya *Barna* Emilának. — Özv. *Gvirini* Lajosné *Hubmann* Karolina úgy is mint *kiskoru* *Hubmann* Alojzia t. és t. gyámja eladja az aradi 4799. sz. tjkvben felvett *Lipót*-utcai 8. sz. házat 4800 koronáért *Ditrichstein* Bernát és neje szül. *Lord* törvényes örökbe fogadott *Schwitzer* Jullának. — *Szabó* Márton eladja az aradi 4083. sz. tjkvben felvett ingatlanokat *Lenárd* Márton és neje *Szabó* Agnes és *Suhajda* Jánosnak 1600 koronáért.

— **Jótékonyág.** A szegénytanulók számára *Schoor* Lajosné és *Jakabffy* Dezsóné 24 kg. lisztet, tojást és zsirt, *Lukács* Gyuláné 15 liter zsirt adományozott. Fogadják e nemeslelkű adakozók ezuton is hálás köszönetemet. Özv. *Hauser* Károlyné ezredesné, egyesületi elnök.

— **Báli cipők és legyezők Porternál.** Köztudomásu tény, hogy *Porter* Vilmos Nagy Aruháza minden szezonban kitűnő választékot nyújt a tisztelt közönségnek. Különösen cipőárukra nézve mondhatni ezt el *Porter* Vilmos Nagy Aruházáról. Most, a báli szezon alkalmával kitűnő választékot találni ott báli cipők, legyezők, harisnyák és efféle cikkeken. A nagy közönség szíve en fogja fedezni eme cikkeket is a különben olcsóságáról is nevezetes aruházban. 324 számú városi és megyei telefon utján választékok házba is kérhetők kora reggeltől késő estig.

— **Arad egyik legrégebb és legnépszerűbb női divatterme,** mely évtizedeken át *Lux* Jozefa címen az *Andrássy* úton létezett, e hó elsején a *Minorita* palotába (*Deutsch* Testvérek mellé, *Fejér* Gyula fűszerkereskedésével szemben) lett áthelyezve a *Kiss*-féle ház lebontása folytán. *Lux* Jozefa utóda: *Major* Julia urnó most a bérösszeg tetemes csökkenése által azon kellemes helyzetbe jutott, hogy a legújabb párisi és bécsi divatu pazar finom kiállítású női kalapokat és egyéb diszket sokkal jutányosabb árakon árusíthatja, miről a nagyérd. uri hölgyközönség teljes meggyőződést szerezhet.

— **Ruhaszövetek eladása Aradon.** Az összes férfiakat érdekli hogy *Fischer* Simon üzletébe (Arad, központi szálloda) körülbelül 400 darab

elegáns ruhára való szövet érkezett, amelyeket Fischer Simon alkalmi uton szerzett be. Nevezett kereskedő gyorsan tud akar adni ezen az árun, mert szakmájához nem tartozik. Természetes, hogy minden haszontól eltekint, s így a férfi közönség potom áron juthat eredeti angol, francia ruhaszövetekhez. Ezzel rend ruhára való szövet már 10 koronától feljebb kapható. Használja ki mindenki ezt a nem mindennapi alkalmat, mert a készlet egy kettőre fog fogyni.

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hézagpótló, áldásos célú vállalat az „Országos Általános Pályázati Hírlap”. Cseledeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítők, csak az értelmiségbeli állás-keresőknek nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely **azonnal** hirdetés ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden állás-kereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. **Szolgálatot tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz.** Közöltetik a hivatalos pályázatok, árjegyzékek, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivatali, pénzügyi, kereskedelmi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célből könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselő **fiókiadóhivatalok** vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

— **Angol hölgyek** sohasem használnak arkenőcsöt, hanem Ugorkatejet, mely valódi angol minőségben kapható Balassa K. gyógyszerárban Budapest Erzsébetfalva. Főltétlen biztos hatású és teljesen ártalmatlan szépitőszert, mely már 2—3 szori bekenés után eltávolít szepit, májfoltot, kiütéseket, mitesert és mindenféle tisztatlanságot az arcról, annak gyönyörű üdeséget, fiataloságot kölcsönöz. Vigyázzunk, hogy minden üvegen a „Balassa” név látható legyen. Üvege 2 korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 kor. Ugorkapóder 120 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Postán szétküldi Balassa Kornél Budapest-Erzsébetfalva. Főraktár Aradon: Földes Kelemen gyógyszerárban, Vojtek és Weisz drogueriában. 3509

— **Házassági célből** ismerkedni legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest Erzsébet-körút 18. 326

— **Szájpadlás nélküli fogak** feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jótállás. Barna I. egyedüli specialista szájpadlás nélküli műfogak készítésében, Budapest, Kerepesi ut 26. szám. Vidékiek megvárhatják. 194

— **Szoba illatok** a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

— **Fizetéképtelenségek.** A bécsi Creditoren Verein a követelző fizetésekreptelenségekről tesz jelentést: Pelczér Ignác, **Bonyhád.** — Tarisznyás testvérek, kereskedő cég **Szamosújvár.** — Weisz Ignác, **Csetény.** — Hirsch Armin, **Marosludas.** — Grosz Zé, **Nagyvárad.** — Massarek János, **Bécs.**

— **Mai lapunkhoz** a Th. Koneczky-cég prospektusa van mellékelve, amelyet olvasóink szíves figyelmébe ajánlunk.

— **Az aradi takarékos és segélyegylet** mint szövetség Petőfi utca 1. sz. az 1904 ik évben a 28 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beiratkozni lehet naponta: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 ig. Az aradi takarékos és segélyegylet, mint szövetség (Petőfi-u. 1.)

Foulard-selyem 60 krtól 3 frt 70 krig méterenként. blousoknak és uszályoknak. Bérmenive, elvámolva, házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 3482

Csontos Mihály szökni akar.

(A rablógyilkos a rabkórházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 13.

Csontos Mihály Miksa, Boda István budapesti levélhordó vakmerő rablója, a pestvidéki törvényszék fogházában teljesen megtört. Buskomorság kerítette hatalmába „Bogár Imrét”, aki napestig szinte mozdulatlanul ül a cellájában. Sétára sem jön ki az udvarra és alig eszik valamit.

Tegnap jelentkezett a pestvidéki törvényszék fogházának az igazgatójánál és sirva panaszkodott, hogy ő beteg és ő megőrül a cella magányosságában. A fogházigazgató beutalta a veszedelmes rablót a rabkórházba, ahol külön is gondosan őrzik Csontos Mihály Miksát. Azt hiszik ugyanis, hogy csak azért kéredzkedett a kórházba, mert titokban azt reméli, hogy a kórházból könnyebben megszökhetik.

Általában véve, a mióta a pestvidéki törvényszék fogházában van Csontos, egyre a szakésen és a szabaduláson jár az esze. Ezt bizonyítja az is, hogy a mikor most a rabkórházba vitték és celláját kitakerítették, ott **egy veszedelmes és egy összezsavart lepedőt találtak.** Annak a kiderítésére, hogyan jutott Csontos ezekhez a tárgyakhoz, a fogház igazgatósága szigorú vizsgálatot indított.

Egyebekben azokban a bűnügyekben, amelyekbe Csontos gyanúsítva van, a rendőrség még mindig folytatja a nyomozást. **Krecsányi Kálmán** detektív-főnök ma reggel érkezett vissza Vácra, ahol a rétsági postalópás ügyében személyesen végzett nyomozást.

A rendőrségen remélik, hogy néhány nap múlva meglepő és új fordulat fog beállni mind azokban az ügyekben, a melyekben Csontos Mihály Miksa mint tettes, vagy bűnrészes van gyanúsítva.

Csontos izgatott lélekállapota is azt bizonyítja, hogy nagyon fél az ellene folyamatba tett vizsgálat eredményétől. Főltétlenül bizonyos, hogy ez az ember gyilkolt és az akasztófától fél. Erre vallanak rémlátásai és örkös izgatottsága, amelyek előbb-utóbb teljes beismerésre fogják szorítani a veszedelmes rablót.

Amikor Csontos megkerült, Boda István levélhordó személyétől teljesen elfordult a közönség érdeklődése. Pedig érdekes tudni, hogy ez a kötelességtudó, derék ember áldozata lett Csontos rablómerényletének. Boda ugyanis a fejére kapott szörnyű baltacsapások okozta sérülések folytán teljesen munkaképtelenné lett és most a **m. kir. postakincstár** támogatásából él. A postakincstár ugyanis évi 600 korona kegydíjat szavazott meg Boda Istvánnak életfogytig. Hanem ez egészségét és a testi épségét nem adhatja vissza Boda Istvánnak sem a postakincstár, sem a büntető-törvényszék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 13.

Delitőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Szállár irányzat mellett 12,000 métermázsza került forgalomba 10—15 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek közül rozs 10, tengeri 5 fillérrel drágább. Időjárás derült.

Estitőzsde. Béllu 1½, Páris 10 magasabb.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	8.50—8.51
Buza októberre	8.30—8.31
Rozs áprilisra	6.87—6.88
Rozs októberre	6.78—6.80
Zab áprilisra	5.80—5.81

Zab októberre	5.75—5.80
Tengeri májusra	5.45—5.46
Tengeri júliusra	5.56—5.58
Repcé augusztusra	11.40—11.50

Zárul 5 órakor:

Buza áprilisra	8.61—8.62
Buza októberre	8.34—8.35
Rozs áprilisra	6.91—6.92
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.80—5.81
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.44—5.45
Tengeri júliusra	—
Repcé augusztusra	11.40—11.50

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	646.5
Magyar hitelrészvény	757.—
Lezámitolóbank részvény	457.75
Rima-Murányi vasmű részvény	469.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	646.25
Közuti vasut	596.—
Városi villamos vasut részvény	321.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 118—120 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 120—122 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 120—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 120—121 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kiló. rammon felüli sulyban 118—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban 116—118 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 114—116 fillérig.

Sertéselészám: Február 9. napján volt készlet 21,178 darab, február 10. napján főlhajtott 512 darab, február 10. napján elszállított 517 darab, február 11. napján maradt készlet 21,163 darab.

A hivatali sertésüzlet irányzata: Lanyha.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nippon, Arad. A fogadást ön nyerte meg, mert Japán lakóinak száma tényleg felühaladja a negyven milliót, s azok közt tényleg vannak római katolikusok is, mintegy ötvenezeren. A japánok régi vallásuk mellett legnagyobb részben budhisták, de mert hosszú idő óta érvényben van náluk a vallás szabad gyakorlata, találni Japánban igen sok protestáns is.

U. D. Arad. Szíves elnézését kérjük, hogy a közlés a nagy anyaghalmaz miatt késik. A jövő hét első napjaiban sorra keritjük.

M. M., Pankota. Elkallódott valahol, küldje be még egyszer.

G. M. Petrozsény. A huzásról csak most kaptuk a hivatalos nyereség kimutatást és konstataituk, hogy sorsjegyei nem nyertek.

S. E. Győrök. Iparművészeti sorsjegyét nem huzzák ki.

Katonazene!

A es. és kir. 33. gyalogezred teljes zenekara, a karmester ur személyes vezetése mellett **ma vasárnap, február hó 14-én** a „**Vadászkürt**”-höz címzett Dreher félé Schwehati söröcsarnok és étteremben **hangversenyez.**

Műsor:

1. „Asszonyzemek”, keringő, „Az édes kincs” című operettből; Reinhardtól.
2. Nyitány a „Költő és pór”ból, Suppétól.
3. „Grotelein”, vadászkürt szóló, Wagnertől.
4. Dalok a „Drótos tót” c. operettből, Lehártól.
5. Álarcosok felvonulása”, egyveleg, Scnustertől.
6. „Ouverture Romantique”, Kébertől.
7. „Isolina Arietta”, olasz dal vadászkürtre, Siegelitől.
8. „Almom”, keringő Waldteufeltől.
9. „Torezdore et Andalouse”, Rubinsteintől.
10. „Bécsi történetek”, egyveleg Dreschertől.

Kedete fél 8 órakor. — Belépti-díj 40 fill.

Kitűnő hegyaljai borok, meleg és hideg ételek.

Szíves látogatását kéri

Kolbay István,
vendéglős.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Cholnoky Viktor.

[68]

(Folytatás.)

Az egész városban elterjedt a híre, hogy don Antonio a régi mártíriumot szándékozik előadni s nevettek rajta. Azt mondták, hogy don Antonionak elment az esze.

Szívesen megnézték volna ugyan az emberek még egyszer a régi mártíriumot, ha úgy látnák volna, mint ahogy hajdan játszották. Megnézték volna, ha úgy adják e ő, mint Aciban játszották, ahol a város nemes emberei ábrázolják a királyokat és harcosokat, a mesteremberek pedig az apostolokat és zsidókat; akkor az ótestamentumból is sok jelenetet fűztek hozzá ehhez a misztériumhoz, úgy hogy az előadása egy egész napig tartott.

Szívesen átéltek volna még egyszer a castelbuocói szép napokat is, mikor az egész város Jeruzsálemmé változott át. Ott úgy játszották el a misztériumot, hogy Jézus belovagolt a városba s a kapunál pálmával üdvözölték. A székesegyház a jeruzsálemi templomot ábrázolta, a városháza pedig Porcius Plátus palotáját. Péter apostol ott melengette a kezét a plébánia udvarán rakott tűznél, a keresztrefeszítés a város felett fekvő hegyen történt meg s Mária a fia holttestét a szindákó kertjében levő barlangokban kereste.

Ilyen dologra való visszaemlékezés mellett hogy elégedhetek volna meg az emberek azaz, hogy a nagy misztériumot don Antonio báb-színházában nézzék végig?

De ennek ellenére is don Antonio a legnagyobb buzgalommal dolgozott, hogy elkészítse a bábukat s berendezze a nagy szépeket.

S lám, néhány nap múlva megjelent nála Battista mester, a címképfestő s megajándékozta egy plakáttal. Azt mondta, hogy megörült, mikor hallotta, hogy don Antonio a régi mártíriumot akarja játszani; ő is látta fiatal korában s nagy öröme telt benne.

Most már tehát ott volt olvasható nagy betűkkel a színházépület sarkán

A régi mártírium,

vagy

Adám feltámadása.

Tragédia 3 felvonásban.

Írta: Orioles Filippo lovag.

Don Antonio egyre azon töprenkedett hogy milyen lesz a nép hangulata. De a számárhajcsár suhancok, akik elhaladtak a színháza mellett, hangos gunyakagással olvasták a felírást. Nagyon komor jövő ígérkezett don Antonionak, de ő azért csak hűségesen tovább dolgozott.

Midőn a kitűzött este, melyen a régi mártíriumot el kellett játszani, elérkezett, senki nyugtalanabb nem volt, mint donna Micaela.

— Segít-e rajtam a kis szent kép? — kérdezte magában szüntelenül.

Kiküldte a szobaleányát, Lucrát, hogy nézzen körül, mi történik. A lakógyerekek csapatban a színház körül? Látszik-e, hogy gyülekezik a közönség? Lucia csak menjen odá egész nyugodtan donna Emiliához, aki a jegypénztárnál ül és kérdezze meg tőle, hogy megy a dolog.

Mikor Lucia visszajött, nem sok reményt ígérő híreket hozott. A színház előtt nem állt senki. A fiuk nyilván elhatározták, hogy tönkre teszik don Antoniot.

Nyolc óra felé donna Micaela nem bírta tovább ki az otthon ülést és várakozást. Rávette az apját, hogy kísérelje el a színházba. Jól tudta, hogy uraló nő még sohasem tette be a lábát don Antonio színházába, de látnia kellett, ho-

gyan fog lefolyni ez a dolog. Olyan szédítően nagy haladás volna a vasúti számára, ha don Antonio szerencsés lesz!

Mikor donna Micaela oda érkezett a színházhoz, még csak néhány perc hiányzott a nyolc órából s donna Emilia még nem adott el egyetlenegy jegyet sem.

De azért nem volt levert.

— Menjen csak be, donna Micaela! — szölt. — Mindenesetre megtartjuk az előadást! Olyan gyönyörű! Don Antonio játszani fog önnek, az ön édes apjának és nekem. Ez a legszebb darab, melyet valaha játszott.

Donna Micaela belépett a színház kis termébe. Feketével volt bevonva a terem, mint a nagy színházak is szoktak lenni azelőtt mindig, mikor a régi mártíriumot játszották. A színpadot ezüstrojtos fekete függönyök vették körül. S az apró padok is fekete szövetből voltak beagatva.

Amint donna Micaela belépett, azonnal látni lehetett don Antonio torzonborz szemöldökét a függöny egy kis nyílásán.

— Donna Micaela! — kiáltotta, épp úgy, mint donna Emilia az imént. — Azért is játszani fogunk! Olyan gyönyörű ez a darab! Nincs szükség nézőkre!

Ebben a pillanatban donna Emilia maga is belépett, kinyitotta az ajtót s mélyen megajajolva, engedett utat. Don Matteo, a plébános lépett be.

Mit szól hozzá, hogy itt vagyok, donna Micaela? — kérdezte nevetve. — De lássa, a régi mártíriumot játszák! Fiatalkoromban láttam a palermói nagy operában s azt hiszem, ez a régi darab is sokkal járult hozzá, hogy pap lett belőlem.

Mikor az ajtó megint kinyílt, Elías apó és Tomasso léptek be, hegedűvel a hórúk alatt s odamentek tapogatózva a régi helyükre, olyan nyugodtan, mintha sohasem veszték volna össze don Antonióval.

Az ajtó megint kinyílt. A kis mór házában lakó öreg asszonyka lépett be. Feketébe volt öltözve és keresztet vetett magára, mikor belépett.

Utána négy-öt vénasszony jött s donna Micaela egész boszusan nézett rájuk, amint lassankint megtöltötték az egész színházat. Tudta, hogy don Antonio nem lesz addig megelegedve, míg vissza nem nyeri a maga tulajdonképpen való közönségét, míg nem játszhatik máskacs, szeretett ifjúságának.

Micaela egyszerre vihart, vagy fergeteget hallott. Az ajtók kitarultak, mind egyszerre! A gyerekek voltak. Leültek a szokott helyükre, olyan biztossággal, mintha haza jöttek volna.

Kissé szégyenkezve tekingettek egymásra. De nem bírták kiállani, hogy egyik anyokát a másik után lássák bemenni a színházba, annak a darabnak a nézésére, amit tulajdonképpen nekik játszottak. Lehetően volt kiállani, eltűnni, hogy az egész város minden véna-szonya odaöngönljék a színházba. S a fiuk berohantak.

S alig foglalta el az ifjúság a helyét, azonnal észrevette, hogy mesterére akadt. Ah, a régi mártírium, a régi mártírium!

Antonio mester nem úgy játszotta, mint Aciban, vagy Castelbuocoban játszották. Ugy sem játszotta, mint a palermói operában játszották, csak szegény, mozdulatlan arcú fababák játszották merev testtel; de a régi darab mégsem vesztette el erejét.

Donna Micaela ezt már a második felvonásban, az utolsó vacsoránál észrevette.

A gyermekek elkezdtek dühösek lenni Judásra. Fenyegetések s szitkokat kiabáltak feléje.

S mikor tovább játszották a kinszenvedés történetét, a fiuk letették a kalapjukat s összefogták a kezüket. Egész csendben ültek ott a helyükön, szép, barna szemükkel a színpadra bámulva. Itt-ott egy-egy könnyesebb csillant meg. Itt-ott egy-egy kéz szorult ököbe a dühöl.

Don Antonio szavaiból kiértett a köny,

donna Emilia az ajtóban térdelt. Don Matteo szelíd mosolygással nézte a kis bábukat s eszébe jutott a palermói felséges színjáték, mely pappá tette őt.

Mikor pedig Jézust megköztözték s kintözták, a gyermekek elszégyenítették magukat. Ők is gyűlölködtek, ők is üdözölköztek. Olyanok voltak, mint ezek a farizeusok, ezek a rómaiak. Szégyen, gyalázat volt még rá gondolni is. Megbecsülte n kik valaha don Antonio?

(Folytatás következik.)

NAPIREND.

Február 14. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Farsang vasárnap. — Protestáns naptár: Farsang vasárnap. — Görög-keleti naptár (február 1.): Húskagyo vasárnap. — A nap két óra 55 perckor, nyugszik 5 óra 1 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemuseum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szeles, hűvösebb, keleten elvétve csapadék.

Február 14. Az aradmegyei takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi hivatali szolgák betegsegélyző- és temetkezési egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Városház). — A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgája. — A pankotai népbank részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi versenyegyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár). — A Baros Beni kerületi kör választmányi ülése délelőtt 11 órakor (Millennium külön terem.)

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1904. évi február hó 14. én:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

Casanova.

Nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerette: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

A sátn	Polgár S.	Marion	Póti Frida.
A felesége	Rózsa Lill.	Pietro, kertész	Bejczy Gy.
Napoleon	Ligeti V.	Rendőrfőnök	Juhász S.
Casanova	Békassy Gy.	Náthán	Győre Alajos.
Barbarina	Répásy G.	Capitano	Kley Marika.
Nanette	Szilassy J.	Pompadour	Rózsa Lill.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 131. sz.

Páratlan.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárrakkal:

Józsai.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Sebő, ügyvéd	Mariházi M.	Mici	Szilassy J.
Dr. Verpeleti	Bónis Lajos.	Koller	Polgár S.
Csongrádi	Könyves J.	Poldi, fia	Ligeti V.
Csongrádiné	Aranyosy J.	Franci	Szabó Dani.
Lajos bácsi	Győre Alajos.	Az őszeres	Juhász S.
Tóthné	Gazdi A.	Józsai	Zilahy Pall.
Attila	Juhai József.	Józsai dadája	Pajor Agnes.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Mindazoknak, kik a felejthetetlen férj, fiu és testvér

Daraghy-Apor Zoltán

családja irányában oly nemeslelkű jóindulattal és részvétellel viseltettek, ezen uton is végtelen háláját és köszönetét óhajtja tolmácsolni.

478

A gyászoló család.

Dohányzók

kérjenek

„NIL“

KROKODILUSSAL!

S z i v a r k a - h ü v e l y ,

LEGJOBB EGYPTOMI

S z i v a r k a - p a p i r t .

Kitüntetve a párisi hygienikus kiállitáson 1904. az „arany éremmel.“ — Mindenütt kapható!

INGYEN

adom a „Jövendő“ előző évfolyamát 12 diszkötésű kötetben s diszes tokban mindazoknak, kik a „Jövendő“ re folyó évre 12 koronát előfizetnek.

Állandó

Olcsósági tárlat

könyvek, hangjegyek és képekben.

Rendkívül előnyös alkalmi vételek! Uj és régi rézmetszetek, szinnyomatok, akvarellek stb. óriási választékban; chicagói remek színes műlapok meglepő jutányos áron.

Egész könyvtárak

vétele és eladása; olvasó egyetemi könyvtárak olcsón való kiegészítése. Egész orvosi könyvtár negyed árban kapható. — Nagymennyiségű francia és angol könyvek igen olcsón eladók.

Irodai cikkek, papírneműek, írószerek stb., az összes festőkellékek elsőrendű minőségben. Posner-féle üzleti könyvek teljes raktára.

Keresem

az „Uj Idők“, „Kakas Márton“ „Fliegende Blätter“, „Vasárnapi Ujság“ és Meggendorfer

utolsó évfolyamait 1903. évig bezárólag füzve vagy kötve.

Aradvármegye Közigazgatási Czimtára.

Ára I kor.

A legteljesebb megyei czimtár.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben az összes újdonságok azonnal kaphatók. Magyar, német, francia és angol irodalom. Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Pontos kiszolgálás vidékre is.

Uj teljes magyar és német jegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk vidékre bérmentve.

30,000 kötetes

zenemű kölcsöntár,

melyben szintén minden újdonság azonnal kivehető. 259 oldalas zenekölcsöntári jegyzék. Vidéki bérlők is a legelőzékenyebb kiszolgálásban részesülnek.

Kiváló tisztelettel:

104

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára

Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Vároal és megyei telefon: 385.

Köszönetnyilvánítás.

A „Gresham“ életbiztosító társaságnaál boldogult férjem huszezer koronára biztosítva lévén, a társaság ezen összeget teljes méltányossággal, kifogástalan pontossággal, és a legrövidebb idő alatt részemre folyósította, mely ezen mintaszerű eljárásért ezennel nyilvánosan is köszönetemet fejezem ki.

Arad, 1904. évi január hó.

özv. dr. Ötvös Dánielné.

Van szerencsém a m. t. ur! hölgyközönségnek becses tudomására hozni, hogy fővárosas divattermet a minorita-palotába helyeztem át (Templom-úczai rész.)

Egyben tiszteletteljesen értesitem, hogy legközelebbi tavaszi szezonra Párisba és Bécsbe utazom, a midőn előzetes megrendeléseket a legnagyobb készséggel és pontossággal teljesítek.

Kiváló tisztelettel: *Luc Josefa* utóda:

Major Julia.

54—904. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a battonyai kir. járásbíróság V. 3/904. számú végzése által dr. Nemess Zsiga aradi ügyvéd által képviselt „Aradi és Vidéke bőripari raktár szövetkezete“ végrehajtatójává, lakik Aradon végrehajtást szenvedett Geiringer Károly timár battonyai lakos ellen, lak. Battonyán 154 kor. 51 fill. tőke, ennek 1903. évi április hó 1. napjától számítandó 6% kamatait és eddig összesen 86 kor. 90 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 1110 koronára becsülát nyers és készített bőrárúk s kész bocskorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a V. 3/2 1904. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Battonyán alperes lakásán leendő eszközülésére 1904-ik évi február hó 18. napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében, kik az elárvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott nál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t.-cz. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírott nál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Battonyán, 1904. évi január hó 29. napján.

Groff Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salón

fűtő kőszenet,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

204

légszesz pirszenet (coaks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszenéül, mint pirszenéül

500 kgr. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszzenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.

Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.

Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY ÉS FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszhelyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki városba üveg- és porcellánkereskedés részére fiatal ügyes segédet.

Aradi díszmű és norinbergi üzlet részére a kirakatrendezésben jártas 22—25 éves intelligens segédet.

Aradi férfidivat cipő- és játékküzletbe több ügyes, fiatal segédet.

Vidéki kalap-, cipő- és divatárú üzlet részére a román nyelvben jártas, ügyes segédet.

Aradi szeszüzlet részére ügyes helyi ügynököt.

Vidéki fogyasztási szövetkezet részére a vas- és fűszerárúszakmában teljesen jártas segédet.

Vidéki városba a borszakmát teljesen értő, magyar-, német- és románul beszélő segédet.

Vidéki városba a vas- és fűszerárúszakmában jártas románul beszélő, izr. fiatal segédet.

Vidékre a fűszer és rőfősáru üzletben jártas segédet.

Több rőfős és vegyesáru üzlet részére a román nyelvben jártas fiatal segédet.

Ajánlunk:

Az egyszerű és kettős könyvvezetésben jártas szép írásu nő alkalmazottat. Kezdő állásra.

Mérlegképes könyvelőt, aki a magyar-, német-, román és francia nyelvben és levelezésben, valamint az utazásban jártas.

Felső kereskedelmi iskolai érettségűt tett, magyar-, német- és román nyelvben jártas fiatal embert irodai gyakornokul.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

titkár.

198

Keppich Zsigmond,

elnök.

FOGÁK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolításánál a koronától. Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rag vele. Régi fogsorok átalakíthatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtérítettik.

Fogorvosi intézet: LÖFLER EMIL, GROSSMANN S.
BUDAPEST,
 VII., Erzsébet-körút 50. sz I. em.

Fogorvos: **LÖFLER EMIL, GROSSMANN S.**
 Fogtechnikai vezető:
 Foghúzás őrztelenítve.
 Tartás plombák.
 Rendel: d. n. 10-12 óra
 d. n. 8-7-ig.
Vasár- és ünnepnapokon is.
 Mérsékelt árak. Részletfizetésre is.

Egy földbirtokos írja:

Wilhelm Ferencz, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria B-Ujváros.

Felkérem, hogy postafordultával küldjön nekem az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító teájából két csomaggal. Küldjek ezt a teát Debreczenbe, Szathmáry Gábor ház- és földbirtokosnak Debreczen, 1664 házszám. Én ajánlottam a betegnek a teát, mert avval már sokakat meggyógyítottam. Kérem tehát Önt, hogy postafordultával a kért vértisztító-teát magyar használati utasítással utánvéttel küldje meg, de minél gyorsabban. Ugyanannak a fenti betegnek még több adagra is lesz szüksége, mert azt tanácsoltam neki, hogy a teát legalább két hónapig keresztül használja. Még egyszer van szerencsém a fenti czímet emlékeztetőbe hozni és kérni a gyors megküldést.

Tisztelettel

Liszkey Ferencz, földbirtokos

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari Neunkirchen, Alsó-Ausztria, több gyógyszertárakban és dr.

Arad Kelemen és Hájos Árpád 1569—VI.

Hítelt nyújtok
 1-2-3 évre (kamatt nélkül): városok, községek, megyék, viz-szabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak a más hitelképes testületeknek.
 A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

T. cz.

Van szerencsénk a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

BASZTIAN és MARINGER

társas cégünk alatt, f. é november hó 18 án, **Weitzer János** (volt Templom-utca) és **Kazinczy-utca sarkán** egy a mosni kor igényeinek megfelelően bevezett

úri-szabó üzletet

nyitottunk, ahol a legújabb divatu szövetekkel a legújabb fazon szerint minemű rendelések pontosan és jutányos ár mellett eszközöltetnek.

Mindennemű **egyenruhák** előírás szerint pontosan elkészítetnek. Magunkat a n. érd. közönség nagybecsű pártfogásukba ajánlva,

kiváló tisztelettel

Basztian J. Maringer J.
 pártgári- és egyenruhászabók.

Tavaszi szövetek, Cosztüm kelmék különösen feketében nagy választékban megérkeztek.

Rosenblüh H. és Társa cég

Arad, Szabadság-tér.

Vászon és pamutáru osztálya.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy tiszta vászon, pamutáru, Chiffon és asztalneműekben kiváló nagy választékot raktárunkra gyűjtöttünk.

Azon körülmény, hogy üzletünk tüzkára után ezen ezikkeket teljesen ujonnan kellett beszereznünk, még pedig az általános áremelkedés előtt, ez által vászon és pamutáruk vásárló közönséget különös olcsó árakon szolgálhatjuk.

Kirakataink árjegyzésére a n. é. közönség figyelmét felhívjuk.

Vászon maradékok legfinomabb minőségig mindenkor olcsón kaphatók.

Fegyházban kötött elősmert legjobb minőségű harisnyák.

Minden péntek délután szőnyeg maradékok és sérült szőnyerek olcsó eladása.

FAIX J A Q U E S

zongora készítő

Arad, Batthyány-utca 35.

Készít

uj zongorákat minden stilben és fanemben,

ugyszintén javításokat. — Hangolások tisztán és tartósan.

Dus raktár kitűnő uj és használt zongorákban.

Gyári árak. — Uj keresztthuros zongorák 300 frttól 850 frtig.

Eladó szőlő.

O-Paulison, a szőlő-hegyen
1000□-öl területen, több finom
faju zöld oltvánnyal beültetett,
már az idén termőképes

SZŐLLŐ

olcsón eladó.

Bővebbet

445

Marx Ferdinándnál,

O-Paulis, 342. házszám.

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek
megvételnek.

92

Uri hölgyek figyelmébe!

Kitűnő munka és legremekebb kivitelben készítünk a leg-
ujabb divat szerint

házi, kimenő, gyász, színházi és menyasszonyi ruhákat
feltűnő olcsó árak mellett.

A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradtunk
kiváló tisztelettel

Keiser Ferencz és nővére

női divat és confection terme

100

Aradon, Deák Ferencz-utca 7. szám.

— *Ugyes varró- és tanuló lányok felvételnek.* —

Pankotán

a főuton egy nagy

lakóház

pinzével, gabona-magtárral, egyéb melléképületekkel és
ászokhordókkal folyó évi május 1-től

bérbeadó, esetleg eladó.

Bővebbet Lilienberg Sándornál Aradon, Andrassy-
tér 24. 461

Ungermann Józsefné

mű-kertész

Aradon, Pöltenberg Ernő-utca 2. sz.

Ajánlja magát a n. é. közön-
ség figyelmébe, készít mindezenemű
menyasszony és

alkalmi csokrokat u. m.
sirkoszorukat

élő és művirágokból a legegyszerű-
süktől a legdiszesebb kivitelig,
jutányos árak mellett. 459

Élő virágok mindenkor kaphatók.

berzovai
nagyvendéglő

folyó év május hó 1-étől

kiadandó.

Értekezhetni: Goldberger Gábor-
nál Berzován. 456

ARADI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR.**Meghívás**

az „Aradi Első Takarékpénztár“

részvényeseinek

vasárnap, 1904. évi február hó 21-én délelőtt 10 órakor

az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
2. Határozathozatal a részvénytőke és tartalékalap felemelése és az igazgatóságnak erre vonatkozó megbízatása tárgyában.
3. Az alapszabályok 9., 11., 12., 17., 19., 22., 23., 24., 29., 44., 48., 54., 55., 60., 64., 72., 76., 107. és 108. §§-ainak, valamint a nyugdíj szabályzat 1. és 3. §§-ainak módosítása.

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. cz. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű kép-
viselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig
ezenkívül meghatalmazásaikat 1904. évi február hó 20-ig az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni
sziveskedjenek.

Aradon, 1904. évi január hó 28-án.

ELJEGYZESI és BÁLI

MÉGHIVÓK

egyszerű és diszes kivitelben

TÁNCZRENDEK

NÉVJEGYEK

óriási választékban

méltányos áron

kaphatók:

Aradi Nyomda Részvénytársaság

könyvnyomdájában

Aradon, József főherceg-ut 22. szám.

Telefon 151.

Uri házak figyelmébe!

Kedvező feltételek mellett ajánl-
kozom házakhoz

vasalásra.

Czímem

Proháska Ferenczné,
Fejsze-utca 8. szám.

Nagy

arany-, ezüst- és ékszer-
javító műhely!

A n. é. közönség becses tudomására
hozom, hogy az eddig Bonts-házban léte-
zett Papp Kálmán utóda-féle

aranyműves műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok
(Hajek-féle üveg-udvarba)

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentúl is mindennemű
javításokat olcsón és pontosan eszközök,
valamint régi törött arany és ezüstműt
legmagasabb árért veszek vagy újra át-
alakítok.

A n. é. közönség becses bizalmát to-
vábbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte írnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemí ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszt-
ett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy kronikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alatt jelzett
címmel, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivételt nem tesz. Mindenki ír-
hat érette bárhol magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49,
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmenté-
sitendők.

4314

Igaz Sándor

műorás és ékszerész

Aradon, Szabadság-tér és Asztalos
Sándor-utca sarok.

Raktáron tart

mindennemű órákat

izléses ékszereket.

Törött aranyat és ezüstöt napi áron
kézpénzért vásárol vagy új tárgyra
átcserél.

Órákat és ékszereket
jól és olcsón

javítani elfogad.

Eladó.

20.000 darab első osztályu

zöld ojtvány

és ezer darab szép magas tör-
zsü vadrózsa alany

Adelmann Károly

szőlőbirtokosnál 470

Uj-Szt.-Annán.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Székudvar község járdáinak kövezési munkálatainak elvál-
lására, annak kikötésével, hogy a kövezéshez szükségeltető
trachit-kő a radna—barackai kőbányából kell lennie, minthogy
ilyennel a kövezés megkezdve is lett, s ez bizonyult be a szék-
udvari talajra minőségileg legalkalmasabbnak, — továbbá kö-
teleztetik vállalkozó, hogy a kövezéshez használandó kő 25
cmtr. magasságban legyen, vagyis a kövezet rétege ezen mé-
retnek megfelelően, továbbá a kövezéshez szükségeltető homo-
kot a fehér Kőrös folyóból szerezzze be, s végre, hogy a köve-
zés alá kerülő földterület, a hol a hullámszás szükségessé teszi,
ott a hullámszások közti helyeket kiegyengesse.

Felhivattak, kik ezen vállalatot elnyerni óhajtják, hogy
folyó év márczius hó 2-ig 1000 korona bánatpénzzel ellátott zárt
ajánlataikat, kövezésre ajánlott cím alatt alólirt községi elől-
járóssághoz adják be. A vállalati összeg 80%-ka a bánatpénz
visszaadása mellett, a munka befejezése és a kir. államépíté-
szeti mérnöki hivatal jóváhagyása melletti átvételkor fog kifi-
zettetni a község által, a bentmaradandó 20%-ot pedig az át-
vételtől 1 év múlva adja ki a község, ha az addig előállott
netáni hiányokat vállalkozó pótolta.

Az árlejtés többi és részletes feltételei Székudvar község
jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A községi képviselőtestület a beadandó ajánlatok közül
szabadon választhat.

Kelt Székudvaron, 1904. évi február hó 12-én.

475

Községi előljáróság.

Sürgös figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt,
avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-
fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünknel próbát esz-
közölni.

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

RUM

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

500 forintot

fizetek annak, aki
Bartilla
fogvizének hasz-
nátala mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A.
Brökösei, (R. Winkler) Wien, 19/1
Sommer-gasse 1. — Kapható minden
gyógyszertárban. Kérjük mindenütt hatá-
rozottan Bartilla-féle fogvizet. Hami-
sitványok feljelentői jól díjaztatnak. 235

Fontos! Specialitás! Ujdonság!

Fehér Delovara szőlővessző,

direkttermő, filokszera és peronsz-
poramentes, teljes garanciát nyuj-
tok és figyelmeztetem a borte-
melőket, a következő tavaszi mun-
kálathoz alkalmával ezen Delovara
vesszőt ültetésre a legjobban ajánl-
lom. — Ezen szőlőfaj igen bőter-
mő és erős alkoholtartalmu édeskés
bort szolgáltat. 500 drb vessző
megvételnél mustabort is kül-
dök. 1000 drb: I. osztályu vessző-
nek az ára 35 korona, II. osztályu-
nak 28 kor. udvaromból szállítva.

Kapható: 291

Kohl Ferencznel, Fehértemplom.

5066—1903. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíró, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy a Victoria takarékpénztár és hitel-
intézet részvénytársaság aradi cég,
továbbá Lukács Géza aradi lakos,
és végül Anoncsu Borbála mint
Aradmegyei takarékpénztár rész-
vénytársaság engedményese s in-
tén aradi lakosnak, Venter Gerő
jelenleg világi és Venter Gerőné
szül. Lukács Terézia aradi lako-
sok végrehajtást szenvedők elleni
4400 korona, továbbá 4310 korona
és végül 9000 korona tőkekövele-
lések és járulékaik iránti végrehaj-
tási ügyében a világi kir. járás-
bíró területén lévő, Aradmegye-
gyében fekvő, a magyarári 644
számu telekkönyvben A. + 2. sor
(1781—1782) hrszám alatt felvett
ház és szőlőre mint ingatlanságra
az árverést 2566 koronában ezen-
nel megállapított kikiáltási ár-
ban Venter Gusztáv késedelmes
vevő veszélyére bánatpénzének
elvétele mellett elrendelte és
hogy a fennebb megjelölt ingatlan
az 1904. évi márczius hó 28-ik nap-
ján délelőtti 10 órakor Magyarár
községhezánál megtartandó nyil-
vános árverésen a kikiáltási áron
alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10% át,
vagyis 256 korona 60 fillért kész-
pénzben, vagy az 1881. évi LX.
t.-cz. 428. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3338. sz. a. kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez le-
tenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz.
170. §-a értelmében a bánatpénz-
nek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű ellis-
mervényt átszolgáltatni.

Világos, 1904. évi január hó
8-ik napján.

Aknay,
kir. járásbíró.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
kiadóhivatalt:
József tőherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozóknak: kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a
kiadóhivataltban:
József tőherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Eszen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vasnagobb betűkkel 5 fillér. — Csofolót kereső vagy csodolónak ajánlására apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—80 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk elvárható helyein.

A kinek

ismeretség híján

házasársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztrre, kulcsárra, vinczellérre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége
--	--

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, borl, gyümölcsöt, gabonát.	üzletet, műhelyt, lakást stb.: vagy
--	--

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat vadászterü- letet.	halászatot, telket, kocsit, lovat.
---	---

Aki

mindeneket vétel vagy bérbévitel czél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban ér czélt, ha az

"ARADI KOZLONY"

kis hirdetési

rovatát használja.

Eladó.

A viztorony mellett egy új emele-
tes ház eladó. Bővebbet ott a ház-
tulajdonosnál. 404

6 szobás lakás,

mellékhelyiségek, 8 lóra istálló, 2
kocsi félszer, terjedelmes udvar
és kerttel, Radnai ut 11. szám alatt
május elsőtől egészben vagy rész-
ben kiadó. Esetleg kedvező felté-
telek mellett örök áron eladó. Ér-
tekezhetni Ferenc-tér 6. sz. alatt,
vagy Lázár Vilmos utca, 3. 427

Egy három szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel
május 1-től kiadó. Ferenc-tér 6.
sz. alatt. Bővebbet ugyanott. 426

Eladó ház.

Mely egy 3 szobás utcai lakás,
minden mellékhelyiséggel és egy
kisebb udvari lakásból áll, eladó.
Bővebbet Pöltenberg Ernő utca
18. sz. alatt. 462

Egy három szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel
május 1-től kiadó. Halász-utca
23. szám alatt. Bővebbet ugyanott.
452

Házmesternek

vagy költi szolgának ajánkozik
középkorú férfi. Bővebbet Vécsey
utca 18. sz. alatt. 456

Weitzer János toll.

Doboza
4 kor. 40 fill.

Nikkelezett aczélből. 2258

Kapható: Ingusz I. és Fianál.
Telefon 517.

Lakás.

Rákóczy-utca 4. szám alatt 6 szo-
bás lakás mellékhelyiségeivel má-
jus hó 1-től kiadó. 473

Kiadó lakás

Zrínyi utca 4. a (Csiky) házban
emeleti 4 szobás lakás, májustól
kiadó. 472

Tanulónak keresek

fakereskedésembe egy 14—15 éves
fiút, ki románul beszél és ügyes
számoló. Ruházást kivéve, teljes
ellátás. Belépni március 15. Sin-
ger József, Csermő. 457

Lujza-utca 2. sz. alatt

egy ház 5 szoba, fürdőszobával má-
jus 1-re kiadó. 477

Kiadó lakás.

Ferdinánd-utca 8. utcai ur lakás
kerítő, istállóval ugyanott udvari
lakás külön esetleg együtt május
1-től kiadó. 469

Kutakat épít, mélyít és fur Licsmann József

kutmester
Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség
hegyi sziklákban is.

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világ-
hírű erőportól. *D. Franz Steiner &*
Co. berlini cég készítménye, amely a pá-
risi 1900. évi és hamburgi 1901.
évi kiállításokon aranyéremmel
lett kitüntetve. 6—8 hét alatt 30 font
kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás.
*Reálisan szolid — nem szélhámos-
ság, számtalan köszönő irat.* Ára
dobozonként használati utasítással 2 kor.
50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre
postautalványon küldeni. *Kapható Tö-
rök József gyógyszer-tárában Bu-
dapest, 59, Király-utca 12.* 234

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 78

ALAPITTATOTT 1890.

KORBULY ALADÁR

gazdaságában, Tápió-Bicskén

kaphatók azonnali szállításra,

angliából importált telivér fehér és sárga orpingtonok

tenyésztőjásai.

Fehér orpingtoné 12 drb. 25 korona,
sárga " 12 " 13 "

rázásmentes Geittner és Rausch-féle patent postacsoma-
golással.

Előjegyzés jérczék és kakasokra, 467

ugyszintén szibériai ezüst szörme nyulra
elfogadtatik.

Feltűnő ajándék!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé más nem szívhát.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Ház és telkek eladása.

Választó-utcában egy új lak-
ház még 6 évig adómentes 6 la-
kással 124□ öl területtel együtt
jutányos árban, eladó. Jövedelmez
1200 koronát. Ára 13600 korona,
kedvező fizetési feltételek. Építé-
szeknek igen alkalmas. Ugyanott
egy lakház, nagy telkekkel 454□-öl
két lakással eladó.

Jövedelmez 250 koronát.

Ára telekkel együtt 7000 korona.

Kaphatók kisebb és nagyobb
házak, bérházak üzlethelyiségek-
kel ur lakházak, kisebb és na-
gyobb telkek, birtokok minden
nagyságban, csodálatos olcsó árban
a legkedvezőbb fizetési feltételek
mellett.

Egy birtok 6000 holdas, fele
szántó, kaszáló, szőlő, erdőség,
ur lakkal. Ára 650.000 frt.

Egy birtok 1600 cat. holdas
elsőrendű föld 400.000 frtért.

Keresek Aradmegyében 1000—
1200—2000 holdas birtokot meg-
vételre készpénz fizetés mellett.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Rosenberg Károly,

Eötvös-utca 12. 474

Magas jutalékkal felvételnek

Kormány állás megbízható egyének budapesti
bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való
eladására, az 1889. évi XXXI. t. sz. alapján.
Teljes és kezelettel nélküli némi szorgalommal
bányon elérhető havonta 300—500 korona
kereset.
Ajánlatok intézendők a „Szerencse Hír-
adó” kiadóhivataltban, postafiók 150, Bu-
dapest 238

Kurtics község

jegyzői irodájában

a jegyzői teendőkben teljesen
járatos, nőtlen, román nyelvet
is beszélő

írnok

azonnali belépésre

alkalmazást nyer.

Javadalma: 50 korona havi
fizetés, mosás és ágyneműn
kívül teljes ellátás és némi mel-
lékjövedelem. — Személyesen
jelentkezők előnyben részesül-
nek. 471

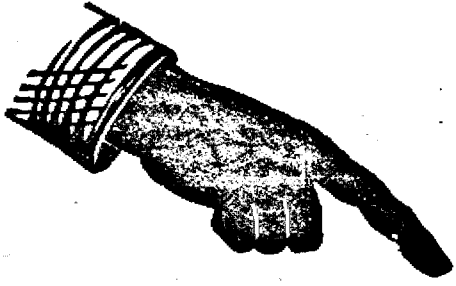
Kurticson, 1904. február hó
12-én.

Szerény Sándor,

jegyző.

Singer Sándor divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 20., Fischer Eliz-palota.

Menyasszonyi kelengye,
Siegl-féle vászon,
Schróll-féle chifon,
Regenhart-féle asztalneműek

gyári áron szerezhetők be. — Február végéig áremelkedés nélkül. —

Kész női fehérneműekből vidékre választékot kívánatra postafordultával küldök.

Singer Sándor divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 20. Központi Szálloda mellett.

**Menyasszonyi
kelengyék**

200-tól 2000 koronáig

Singer Sándor

Fehérnemű és divatáruházában

Aradon.

Andrassy-tér 20. szám alatt.

Fischer Eliz-palota.

SINGER SÁNDOR fehérnemű és divatáruháza.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

**200 koronás
menyasszonyi kelengye**

6 drb. Chifon ing diszitve ...	21.60
6 " Hálókötös himzéssel	20.40
6 " Nadrág himzéssel ...	19.20
3 " Alsószoknya himzéssel	13.40
12 " Zsebkendő fehér vagy színes	8.—
12 pár harisnya	13.20
2 ágyra ágykészlet szépen kiállítva	28.—
6 drb. Nanking tollhuzat ...	10.60
6 " Alsó lepedő lenvászon	19.20
2 " 6 szem. damaszt garn.	18.80
2 " 6 " " kávé	10.80
12 " damaszt törülköző ...	12.—
12 " konyha ruha	4.80
12 " portörő különféle ...	6.—
	<hr/>
	206.—

3% pénztár kedvezmény 6.—

Összeg netto Kor. 200.—

**Menyasszonyi
kelengyék**

200 — 2000 koronáig

raktáron készen, vagy megrendelhetők.

Mindennemű vászonárak és

Fehérneműekből

nagy választék

Bébé kelengyék

50—500 kor.-ig raktáron.

Minta és árjegyzék szívesen küldetk.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöztetnek.